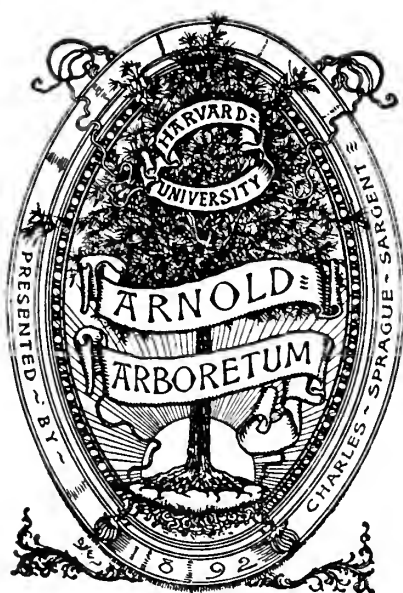

[illegible]

Q.

#

FRANCISCI WILIBALDI SCHMIDT

AA. LL. & Philosophiae Doctoris , in Vniuersitate Pragenſi Botanices Philosophicae
Profefſoris extraordinarii , Societatis Botanicae Ratisbonenſis et Societatis
Scientiarum Bohemicae Socii

FLORA BOËMICA.

T O M V S P R I M V S.

Centuria I. II. III. et IV.

Pragae , apud I. G. Calve.

FRANCISCI WILIBALDI SCHMIDT

AA. LL. & Philosophiae Doctoris , in Vniuersitate Pragenſi Botan. Philosophicae
Profefſoris extraordinarii

FLORA BOËMICA

I N C H O A T A ,

EXHIBENS

P L A N T A R V M
R E G N I B O Ë M I A E I N D I G E N A R V M
S P E C I E S.

Centuria prima.

Pragae , apud I. G. Calve ,

1 7 2 3.

June 1915 •
30245

SERENISSIMO AC POTENTISSIMO
ROMANORUM IMPERATORI
FRANCISCO SECUNDO,
SEMPER AUGUSTO,

REGI GERMANIÆ, HUNGARIÆ, BOËMIÆ, DALMA-
TIÆ, CROATIÆ, SLAWONIÆ, GALLICIÆ, LODOMERIÆ,
ET JEROSOLIMARUM, ARCHIDUCI AUSTRIÆ, DUCI BURGUNDIÆ,
LOTHARINGIÆ, MAGNO DUCI HETRURIÆ, MAGNO PRINCIPI TRANSYLVANIÆ, DUCI
MEDIOLANI, MANTUÆ, PARMÆ &c. &c.

AUGUSTISSIME ROMANORUM IMPERATOR ,
GERMANIÆ, HUNGARIÆ, BOEMIÆ ET GALLICIÆ REX ,
ARCHIDUX AUSTRIÆ !

Sacratissimum Majestatis TUÆ Nomen Florae Boemicae ut praescribere vellem , mea in Patriae Patrem pietas suavit ; ut auderem , augustus , quo haec studia prosequeris fauor , veniam fecit. Nihil enim aut Boemiae civi esse possit optatius , aut Naturae curioso gloriosius , atque FRANCISCI SECUNDI auspiciis in lucem prodire.

De Boemorum ingeniis quam sentires praeclare , plurimis Benevolentiae Augustae significationibus quum alias semper palam fecisti , tum praecipue , quum semel ac iterum adhuc Princeps juventutis , tertium vero jam Rex noster Boemiam TUAM adivisses. TE autem vel inter gravissimas regnorum curas penitiori plantarum cognitione plurimum teneri , si per secundam ejus rei famam dubitare licuisset unquam , omne nobis dubium exemisses , dum Eadem , quae pulcherrimorum TIBI studiorum socia est , comite Augustissima Coniuge , Comitum Canalii hortum suburbanum vixisti non modo ; sed & Maecenatis mei votis , de eo e Caesariis topiariis augendo , pro TUA in bonos cives pronissima voluntate , ultro subscripsisti.

*Non est hujus loci pluribus commemorare, Augusta Munificentia
meos quoque progressus adjutos fuisse. Nam*

in publica commoda peccem

si longo sermone morer tua tempora.

*Illud solum cum bonis omnibus vovere mihi liceat: ut adserta quam primum
Imperio, atque humanitati victricibus armis tranquillitate, Res Austriacas,
quas moribus sanctissimis jam inde a teneris ornabas, belli curis liber;
legibus sapientissimis per longissimam annorum seriem emendare pergas.*

TUÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS

Non ideo aut patriam meam aliis regionibus velim praeferre , aut opus meum pro pleno et perfecto venditare : ab ea jactatione longe remotus sum. *Hall.*
in praef. ad hist. stirp. belv. Tom. II. p. XXII.

P R A E F A T I O.

Eminuit semper, inter celebriores Europae regiones Boëmia. Leges, instituta, mores et proprius cogitandi, sentiendique genius incolarum Eam a terris vicinis non minus distinxit, ac exteros homines frequenti numero allexit. Historiis conscribendis nullo non tempore seu flore, incrementove, seu vicissitudinibus, adversisque fortibus suppeditavit argumenta. Naturae donis pene ad invidiam abundat. Magnam gentem et fortem Boëmorum, ingeniorum quoque praestabilium nunquam non fuisse feracem Patriam res liquida est. Populares de scientiis, artibus, agrorum cultu, metallorum fossionibus, negotiatione, ac aliis moliminibus, quae ad necessitatem utilitatemque communem pertinent, praeclare merebantur; commoda publica exornarunt, amplificarunt, eorum pariter defensionem servierunt indefesse. Reges habuit Boëmia et excellentes eruditione, et litteratorum fautores oppido largos. Carolum IV. tam litterarum, quam Patriae Patrem venerabundi suspicimus, Ipso enim rerum potente, et tanti operis auspice Praegae studiorum universitas erecta, successuque temporis pluribus litterarum emporiis Lipsiensi, Salisburgensi etc. praebuit originem. Non defuerunt Boëmiae unquam Viri, qui Mathesim, Medicinam, Theologiam, Jurisprudentiam, Philosophiam ceterasque disciplinas egregie colerent; at minus adhuc in HISTORIA NATURALI praestitum fuit. Quamquam Boëmia finitimas terras donis Naturae mirum quantum superet, cognitione nihilominus, curatiorique studio his posteriorem intuemur; sequioris conditionis provinciae indicem naturalium, ut aimus, productorum exhibent, fertilis in hoc genere Boëmia nil tale protulit. Agatur itaque praesenti FLORA istud, quod diu neglectum est. Conatus meus in eo versabitur, ut singula plantarum individua, quorum non vilis in Boëmia cernitur annona, consignentur. Prius vero quam id pertentem, oportet pauca de solo, quo tot habitant, aluntur plantae disseram.

Si quis limites, quibus provinciarum aliqua circumdetur, noscat, profecto etiam situm provinciae hujus, quem illa in superficie telluris obtinet, sciat, necesse est; cognitio nihilominus ista sufficiens vix erit huic, cui proprietates simul climatis determinandi animus esset; climatis enim nomine, non illud discrimen solum, quod in dierum incrementi et decrementi consistit, intelligendum est, verum etiam, et quidem praecipue, gradus ille mixtionis, quem aer a lumine et tenebris, a calore et frigore, a siccitate denique et humore suscipere cogitur, qui extra omne dubium, singulis fere terrarumque nostri locis singularis et proprius est, noscendus venit. Neminem profecto seculi hujus physicorum latet, cujuslibet climatis adeo esse multifarias, implicitasque causas, ut limitatus hominis intellectus neque ex observationibus, neque etiam diurnis nocturnisque praesentis meditationibus et studiis, omnes simul et semel comprehendere valeat; sicut autem singulis ad singula determinanda nec vires, neque occasio est, ita ab aliis mutuare sudores, quos in hoc illove genere insumserunt alii, nulli erit dedecori aut honoris detrimento.

Pace igitur eorum, et venia, mihi facultas erit ea hic resultata observationum proponendi, quae ad rem meam faciant; Regni igitur Boëmiae, cujus plantarum indigenarum centuriam primam orbi litterato propono, et limites geographicos, et eos, qui a

plurium annorum indefessis, et non interruptis pendent observationibus, hic attingere saltem oportet; primi quidem ab austro ad boream, qui *Latitudinis* nomine veniunt, collocantur a recentioribus inter gradum 48° , et $31'$ usque ad $51^{\circ} 3'$; ita ut Linea hæc differentiam in Latitudinem $2^{\circ} 32'$ contineat; *Longitudinis* vero discrimen a $29^{\circ} 46'$ usque ad $34^{\circ} 32'$, seu graduum 4 et minutorum 46; his omnino præmissis spatium in superficie terraquei occupantis Boëmiæ scimus, at quomodo solum constitutum sit, adhuc dum ignoramus; Boëmiam nostram antiquissimis scriptoribus geographis notum fuisse nemo inficiabitur, quam præaltis cingi montibus, sylvisque abundare, et amphitheatri speciem referre, docebant universi; riphæis enim ad ortum, quorum aliqui suis culminibus sexcentas et ultra orgyas supra maris superficiem ascendunt, circumvallari, inter ortum et meridiem sylva hercynia tegi, boream vero et zephyrum inter Boëmia sylva, Ptolomæo Gabreta sive Sudeta appellata, concludi, ad meditullium in planitiem collibus mediocribus, ferotinisque interrumpi et procurrere; mirumne? si in tanta planorum ad se invicem inclinorum varietate, temperiei simul insignis eaque amoena obtineat varietas et vicissitudo? etiam varia sit; si enim ut

- - - - - sedem ipsa voluptas
Praga tuo fixisse sinu, charitesque putantur.
Undique vicini viridi te vite coronant
Exterius montes, et laeta Bachus inumbrat
Vite suburbanos colles, Viridaria cultu
Incluta, trinacrios in te complecteris hortos,
Assiduæ tibi veris opes nascuntur, et omne
Pomona, floræque genus, nemorumque comantum
Delicias, natamque domi spectare voluptam
Fas tibi perpetuo, Zephyri dum molle jocantes
Arboreas agitare umbras, et frontibus altis
Compefcunt patrii flammæ æstate Leonis.

Hæc poëtae verba Pragam quidem solam respiciunt, quæ omnino tanto fastius aliis Boëmiæ districtibus adplicari possent; verum cum rei nostræ non ita multum intersit, ut elogia a domesticis et profanis conferta, coacervemus, expediet magis singularia brevi attingere calamo, theoriam climatû concernentia. Caloris gradus mediæ scientiæ evidens, botanices studiosis apprimè est scitu necessaria, quoniam ex isto summa graduum normalis facillimè cognoscitur, et character singulorum annorum determinatur; si scias e. gr. gradum tuo loco convenientem medium esse 7° aut 8° graduum, scies etiam summam mediam anni, loco tuo correspondentem fuisse 2555° aut 2920° ; quos inter discrimen habes 370° , seu jam excessum, sive defectum in summa normali detegas, anomaliæ simul detexisti a theoria tua discrepantem, quam non nisi comparatione reliquarum observationum palam factururus es; menses igitur mensibus; pluvias serenitati, ventos, eorundemque directiones, aut malaciæ, aut vehementiæ, electricitatem atmosphæræ positivo, vel negativo defectui, excessuique, aliæque similia inter se conferas, et tum primum concludas est necesse; porro: gravitatem aëris mensibus competentem sedulo scruteris, tempus fuetum intensitatis caloris, horas simul siccitatis, humoris, vehementiam fluxus aërei, et directionis varietatem notare vix omittes, si ad plantarum incrementum, decrementumque concludere volueris; hæc nisi omnia et singula præ manibus habueris, nisi Calendarium naturæ loci tui, animalium frequentius redeuntium ad unguem noveris; causas vix aliquando dabis sufficientes.

Sed hoc quanti sit moliminis, quantique laboris, ii solum cordate dicent, qui ab annis, ferie non modica conglomeratis, didicisse assueverunt, quid omnino sit oneris, quid simul et deliciarum, veras et non verosimiles ex observatis deducere sequelas, rei suae nempe securi; tales equidem tum Pragenses, Planenses, tum Schützenicenzenes et Teplenses omni anno hucusque facere soliti, dolendum! quod Chotzenenses, Göttersdorfenenses et alii societate hac instrumentorum adstricti, apochas non submittant, emolumentoque patriae tali cessatione a labore, plurimum officiant. Mihi omnino innuisse sufficiat: Pragensibus regii observatoris indefessis *Strnadii* curis uti, cujus fidei in his observationibus certe integerrimae dandum est, ut acta Societatis Boëniae palam faciant; substruendum igitur ejus Barometri mediae altitudini, quam per annos tres et viginti constituit 27'' 3''' 5 mensurae Parisinae; evidens etiam calor medius loco conveniens determinatus est, 7°, 8 aëris liberi et Thermometri Reaumuriani ad umbram boream expositi; idem nobis in horto nostro Canalis ventus dominans SW; eandem nobis humoris maximi in aestate 7 et hieme hora 8; siccitatis vero momentum inter quartam et quintam a meridie horam; quae vero plantis a me collectis in diversis ad solem inclinatis planis sitis, temperies sit, ii scient, et conjiciant, qui de diversitate caloris, Hadleii, Mairani, Tobiae Maieri et aliorum theorias lectione sibi familiares reddidere, et topographicas Boëniae locorum descriptiones in Actis Societatis et aliis contentas lustrare.

Haec erant quae Centuriae primae Plantarum Boënicarum praefari volui. Cum Lectoribus hujus operis chorographicam notitiam plurium provinciarum non mediocrem concedam, etiam Regni nostri situm vix ignotum habebunt. Geographici instar axiomatis certum est: Terraquei tractus hos, unde fluvii omnes in alios effluunt, altitudinem superficiei terrae insignem obtinere; plantae vero, quae non nisi in aliquibus regionibus et determinata temperie gaudere solent, istud tanto magis commonstrant: si enim in provincia quadam calidiori plantarum aliquae in cacuminibus praecaltorum montium reperiantur, quae non nisi borealioribus locis, aut solis alpibus domesticae sunt, profecto ipso situ loci altitudo, ubi plantae hae gignuntur, determinari valet; cum repetiti casus documento sint: plantas easdem in montibus aequale sitis, reperiri; Forsterus omnino ad Terram de Fuego boreales plantas plures, Swartzius in montibus Jamaicae communes muscos europaeos vidit, collegitque.

Situ, climate, plantis Boënia peropportuna educandis jure pronunciatur. Quantum in hoc argumento profuerit domesticis, ac alienis testis palma, quam systematis, ergo sexus, foecundationisque ducentis ante *Linnaeum* annis obtinuit Adamus Zaluziansky de Zaluzian Medicinae Doctor, ejusdemque in universitate Pragensi Professor. Omne punctum tulit P. A. Mathioli Herbarium M. D. LXIV editum, saepius recusum, idiomate Boënico, nec non teutonico. Quod ultra de hac materia dicam, non habeo. Vetus novitatem, novis auctoritatem sum daturus, si suafero, ut dissertationem Boënicarum scientiarum societatis primam juxta et secundam perscrutemini. Seriem operis mei excipite! Nemo ex immutabili dogmate classibus fixis, ordinibusque volumen a me praestoletur, cum sit mihi constitutum plantam explanare nullam, nisi repetita vice inspectam, tentatam atque probatam. Innixus huic sententiae admodum concinnae *species* indicabo solum. Proinde Tomo primo *artificialia genera*: Circaea, Veronica, Orchis, Satyrium, Epipactis, Ophrys, Arachnites, Helleborine, et Serapias cum omnibus Boëniae indigenis speciebus continebuntur. Generis characterem ubique revidi, ac, ubi minus dilucidum adverti, notas adje-

ci; eodem quoque modo Diagnosim specierum petii e natura, cum Linnaeiana non semper mihi rei visa sit respondere. Synonymis parce utebar, iisque solum utebar, quae vel characteristicam plantae exprimunt, vel ampliori descriptioni subjiuntur —. Plantarum rariorum solum expresse indicatur, communium summation. Observatio mea brevibus nunc notas interiores detegit, nunc ab aliis cognitae confirmat. Icones plantarum, quae ubi ubi nostris oculis praebentur, ad calcem subiunxi.

Tabularum significatio postquamque plantam, duo illa respicit praesentis Florae exemplaria manu mea depicta, quorum alterum in museo Comitis Malabaila de Canal, alterum in Bibliotheca caes. reg. Universitatis conservatur.

In designandis plantis Orchideis methodum propriam, alias inusitatam sequor. Cum finis omnium nostrorum systematum, et artificialium generum eo tendat, ut memoriae succurratur; plura artificialia genera a me proponuntur. Natura in his pulchritudinibus plantarum sejunctionem haud patitur; atque systematica Methodus, Philosophia huius Methodi exposcit illam; si clara pressaque discernicula desideremus. Quodsi anxius nimis isthoc argumentum pertractavi, veniam profecto mereor, neque Haereseos propterea in cultu botanices censeor accusandus.

Supereſt, ut et eos honoris causa et grati animi nominem, per quos profeci. Debeo plurimum Illustrissimo Comiti *Josepbo Malabaila de Canal*, cujus fultus patrocinio, et munificentia diversos Boemiae regiones lustravi. Spectabilibus Viris *Milan* et *Zauschnero* summe colendis institutoribus meis. Viris eruditissimis *Carolo Ungar* caes. reg. Bibliothecae Custodi, *Mayero* Medico ac Regis Poloniae serenissimi Consiliario aulico, *Antonio Strnad* regiae Speculae Astronomiae Praefecto, qui libros singulari ac prompta humanitate mecum communicavere. S. M. E. Pragensis atque Strahovienſis Bibliothecae Custodibus etiam, qui operam meam facta copia quum typis edita, tum scripta manu libros perlustrandi egregie adjuverunt. Omnibus denique Amicis, quibus in acceptis refero symbolam, obſtrictiſſimum me profiteor.

Caeterum primam Centuriam, quique Florae devoti estis, aequi, bonique consultis; atque cogitetis hanc e floribus nexam fuisse coronam de tali regione, quae a multis celebrabatur quidem, non penitus cognoscebatur, et quae pluribus aram dictae Deae muneribus posthac exornabit. De conatu meo non oblique iudicate; sed vobis persuadeatis velim, me illud egisse, quod immortalis Hallerus in praefatione ad Historiam Stirpium scribit: *Anxie ergo per omnes partes floris plantaeve quaesivi, ut dilucidas discriminis notas detegerem. Numerosa adeo exempla ejusdem stirpis, quoties licebat, consului, ut et mutationes detegerem, quas aetas adfert, et quae uni exemplo deessent, id alia supplerent.* Valete ac favete!

Pragae, V. Idus Aprilis, M. D. CC. XCIII.

C I R C Æ A. Tab. I.

Calyx diphyllus superus; Corolla dipetala; capsula bivalvis versus apicem dehiscens, dissepimento exstante.

I. CIRCÆA LUTETIANA. Tab. 2.

CIRCÆA caule erecto, geniculato; foliis ovatis, dentatis; racemis pluribus; pedicellis floriferis patentibus, fructiferis reflexis.

CIRCÆA caule erecto, racemis pluribus; foliis ovatis. *Linn. syst.*

CIRCÆA foliis subcordatis, subserratis. *Hall. bist. belv. n. 813.*

CRESCIT in umbrosis udis nemoribus, nec non in montosis sylvis; florens Junio & Julio; maturans semina Augusto & Septembri. *Perennis.*

DESCRIPSIT *Pollich. bist. n. 5. Hall. bist. belv. n. 813 Krok. Fl. Siles. n. 8.*

ICON in *Flora Danica*, tab. 256.

II. CIRCÆA INTERMEDIA. Tab. 3.

CIRCÆA foliis ovato - cordatis acuminatis subrepandis dentatis glabris, racemis axillaribus terminali longioribus.

CIRCÆA foliis ovato - cordatis acuminatis subrepandis dentatis glabris. *Hofm. Fl. germ. — Ebrb. pl. exic. 101.*

Incolit loca uda montosa sylvatica. Floret Julio & Augusto. Dat inatura semina Septembri. *Perennis.*

Tota planta vix spithaminea, succulenta, lucida.

III. CIRCÆA ALPINA. *Tab. 4.*

CIRCÆA foliis alternis, cordatis, dentatis, glabris; racemo terminali,

CIRCÆA caule prostrato, racemo unico; foliis cordatis. *L.*

CIRCÆA foliis cordatis acute dentatis. *Hall. bist. belv. n. 814.*

Habitat locis udis in fudetis & sylva Bohemica; præsertim ad putridos truncos arborum vulgaris. Floret Julio & Augusto; maturat semina Augusto, Septembri. *Ferennans.*

OBSERV. Dignoscitur a præcedente Foliis alternis, & racemo unico. Caulis non semper prostratus, sed plerumque erectus, quare differentiam specificam non largiri potest.

DESCRIP. *Hall. bist. l. c. Hænke. Beobachtung auf einer Reise ins Riesengebürg. S. 42. Krok. Fl. Siles. n. 9.*

ICON. *Flor. Dan. t. 210. Krok. Fl. Siles. tab. 1.*

VERONICA, Tab. 5.

Calyx quadri — quinquepartitus, persistens. Corolla rotata, limbo quadripartito; lacinia infima angustiore. Capsula bilocularis compressa apice emarginata.

OBSERV. Corollæ tubus brevis in plurimis; in spicatis plerumque paulo longior; lacinia limbi obtusa, aut acuminata. Calyx quadripartitus æqualis, aut inæqualis lacinii duabus longioribus; quinquepartitus æqualis aut inæqualis lacinii tribus minoribus, acuminatis aut obtusis,

Capsula proportionem, magnitudine & superficie varia; ovalis, obcordata, orbicularis, basi & apice emarginata, biloba, compressa. Semina ovalia, oblongiuscula, rotunda; fusca, pallida, nigra.

* *Spicis racemosis.*

IV. VERONICA SPURIA. Linn. Tab. 6.

VERONICA foliis ternis, lineari-lanceolatis simpliciter serratis; spicis racemosis terminalibus, calycibus quadripartitis æqualibus.

VERONICA spicis terminalibus, foliis ternis æqualiter serratis. Lin.

Habitat in pascuis montosis versus Palatinatum. Floret Julio, Augusto.
Perennis.

OBSERV. Foliorum numerus variat; duo, tria, & quatuor; plerumque inferiora terna, superiora bina; ceterum etiam inferiora quaterna, media terna, & reliqua bina.

DESCRIP. *Rotb. Fl. germ. II. p. 5.*

ICON. *Jungh. icon. plant.*

V. VERONICA MARITIMA. Tab. 7.

VERONICA foliis ternis lato-lanceolatis biferratis; caule erecto; spicis racemosis terminalibus; calycibus quadripartitis æqualibus.

VERONICA spicis terminalibus; foliis ternis inæqualiter serratis. *Lin. syst. p. 58.*

Habitat in pratis uliginosis ad Albim fluvium prope Melnik; ad Kummern, Seidschütz. Floret Julio, Augusto; dat matura semina Septembri. *Perennis*.

OBSERV. Folia latiora inferiora semper terna, reliqua etiam tantum bina opposita.

DESCRIP. *Mattuschka Flor. Siles. n. 5. Kroker Fl. Sil. n. 11.*

ICON. *Fl. Dan. tab. 374.*

VI. VERONICA LONGIFOLIA. Tab. 8.

VERONICA foliis oppositis lanceolatis acuminatis serratis; caule erecto hirsuto; spicis racemosis terminalibus, Calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA spicis terminalibus, foliis oppositis lanceolatis, serratis acuminatis. *Linn. syst. p. 58.*

Habitat in pratis udis, ad Kummern & Seidschütz. Floret Julio, Augusto. *Perennis*.

DESCRIPT. *Roth. Fl. germ. II. p. 7. Cranz. Stirp. p. 334.*

ICON. *Baungarten Fl. Lips. tab. 1.*

OBSERV. Foliis latioribus, angustioribusque nec non floribus albis occurrit.

VII. VERONICA SPICATA. Tab. 9.

VERONICA foliis oppositis, crenatis, obtusis; caule ascendente simplici, spicis racemosis terminato; calycibus quinquefidis æqualibus.

VERONICA spica terminali, foliis oppositis, crenatis, obtusis, caule ascendente simplicissimo. *Linn. syst. p. 58.*

VERONICA foliis ellipticis, serratis, conjugatis; floribus spicatis. *Hall. bist. belv. n. 542.*

VERONICA orchidea; *Cranz. Stirp. p. 333.*

Crescit in pascuis montosis apricis. Circa Pragam in Stern, Peddaba, Baungarten &c. Floret Julio, Augusto; $\frac{1}{2}$ Septembris. Maturat semina in fine Septembris. *Perennans*.

OBSERV. Flores conferti subimbricati brevissime pedicellati, in spica cylindrica. Corollarum limbus non raro quinquefidus, staminibus tribus. Folia plus minusve hirsuta; ovato oblonga.

DESCRIPT. *Pollicb. bist. n. 7. Cranz. l. c. Roth. Fl. germ. II. p. 8.*

ICON. *Fl. dan. t. 52. Vaill. Botan. tab. 33. f. 4.*

VERONICA SPICATA ALPINA *Tab. 10.*

VERONICA foliis oppositis, oblongis, crenulatis, glabris; acutiusculis.

Habitat in pascuis gramineis fudetorum. Floret Augusto. *Perennis.*

Singulatis Varietas VERONICÆ SPICATÆ, magnitudine biunciali; tota glaberrima. Folia radicalia, crenulata, caulina linearia integerrima; spica racemosa ovato - oblonga.

VIII. VERONICA HYBRIDA. *Tab. 11.*

VERONICA caule erecto, foliis oppositis ovato - lanceolatis, obtuse serratis, scabris; spicis racemosis terminalibus; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA spicis terminalibus; foliis oppositis, obtuse serratis, scabris; caule erecto. *Linn.*

Crescit in montosis gramineis ad undas Moldavæ fluvii prope Kœnigsaal. Floret Julio, Augusto; Septembri, dans semina. *Perennis.*

OBSERV. Pedunculi floribus longiores; spicæ racemosæ, laxæ, plerumque dux caulem terminant. Folia retrorsum scabra.

DESCRIPT. *Roth Fl. germ. II. p. 8. Krok Fl. Siles. n. 14.*

IX. VERONICA INCANA. *Tab. 12.*

VERONICA caule erecto tomentoso; foliis oppositis, lanceolatis, obtuse serratis, incanis; spicis terminalibus, calycibus quadrifidis æqualibus, subsessilibus.

VERONICA spicis terminalibus; foliis oppositis, crenatis, obtusis, caule erecto, tomentoso: *Linn.*

In montosis gramineis apricis ad Beraun fluvium non procul Tetin rarissima. Floret æstate. *Perennis.*

OBSERV. Diu hæsitavi, num revera hæc planta cum Linnæiana eadem sit? cum illam Sibirix incolam non viderim; hanc sub nomine Linnæiano propono.

Folia sunt lanceolata, aliquando lineari-lanceolata, versus basim in petiolum attenuata, obtuse ferrata, acuminata; utraque pagina villo albo tomentosa, subinde incana. Caulis erectus, teres, sublingnosus, incanus. Spica terminalis longa floribus imbricatis. Calyces subsessiles quadrifidi, laciniis æqualibus obtusis, incanis. Corollæ limbo quadripartito, azureæ; laciniæ ovatæ acutæ, infima lineari; tubus longitudine laciniarum. Capsula ovalis.

An eadem, quam Krokerus in flora Silesiaca n. 15, descripsit? Corollas quinquefidas non vidi.

X. VERONICA OFFICINALIS. Tab. 13.

VERONICA caule procumbente; foliis oppositis ovatis, obtuse ferratis, scabris; racemis axillaribus, calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA spicis lateralibus pedunculatis, foliis oppositis, caule procumbente. *Lin.*

VERONICA caule decumbente, foliis scabris, petiolatis ovatis, ex alis racemosa. *Hall. bist. belv. n. 540.*

Crescit in nemoribus, & sylvis montanis per totam Bohemiam. Floret a Junio usque in Autumnum. *Perennis.*

OBSERV. Mirum est quantum facie variat & præcipuis attributis: sæpiissime plantas corollis multiplicatis vidi, & præsertim locis montosis asperis apricisque.

XI. VERONICA ALLIONII. Tab. 14.

VERONICA foliis oppositis obovatis, glabris, caule fruticuloso spicis repente racemosis erectis axillaribus; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA repens ex alis spicata, foliis rotundis firmis glabris denticulatis. *Allion. Spec. 1 p. 21, tab. 4.*

VERONICA spicis lateralibus, terminalibusque pedunculatis, foliis oppositis subrotundis glabris, caule procumbente stolonifero. *Ger. Fl. Gall. p. 322. n. 2.*

VERONICA caule repente fruticuloso, spicis erectis, foliis glabris, *Vill. bist. Dauph. II. p. 8.*

VERONICA pyrenaica. *All. Fl. ped. n. 265. tab. 46. f. 3.*

Habitat in fummis jugis montium sylvæ Bohemix, locis apricis asperis.
Floret Julio, Augusto. *Perennis.*

OBSERV. Caulis lignosus, fruticulosus geniculatus, ex geniculis fibras terræ immit-
tens; hirsutus.

Folia opposita, breviter petiolata, obovata, obtuse ferrata, glabra. Spi-
ca terminalis solitaria, aut duæ oppositæ axillares; ceterum ut in VER.
OFFICINALI.

ICON apud *Allionium l. c.*

XII. VERONICA TOURNEFORTII. Tab. 15.

VERONICA foliis oppositis rotundatis hirsutis; caule repente herbaceo; spicis race-
mosis erectis; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA caule repente, spicis erectis, foliis hirsutis. *Vill. hist. Dauph. II. p. 9*

VERONICA mas repens pyrenaica folio rotundo hirsuto. *Tournef. Schol. bot. 46.*

Crescit in fummis jugis montium sudetorum, præsertim in monte Krko-
nos; rarissima. Floret Julio, Augusto. *Perennis.*

OBSERV. Caulis sublignosus herbaceus, repens, hirsutus.

Folia obovata, rotundata, acute serrata, hirsutissima; spicæ axillares &
terminales.

Non persuadeor Veron. Allionii & Tournefortii veras & distinctas esse
species a Ver. officinali; cum hanc diverso solo diverso habitu conspexerim.

✱ ✱ *Floribus corymbosis.*

XIII. VERONICA APHYLLA. Tab. 16.

VERONICA foliis rotundis, rariter crenulatis; scapo nudo corymbo terminali pauci-
floro; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA corymbo terminali, scapo nudo. *Linn.*

VERONICA caule nudo, foliis ovatis, serratis, racemo paucifloro. *Hall. bist. belv.*
n. 541.

VERONICA racemo terminali paucifloro, caule supra apophyllo, basi tantum folioso;
foliis ovatis. *Sbrank. Fl. Salish. n. 12. Flor. bavar. n. 14.*

Rarissima plantula incolit summa juga spongiosa montium Bavaricæ, præ-
fertim Innergefild. Floret Julio. *Perennis.*

OBSERV. Folia solum radicalia in rosulam congesta, rotunda plerumque; ceterum
etiam obovata, aut ovata integerrima, aut tenuissime crenulata; glabra, aut
raris pilis hirsuta. Scapus plerumque triflorus. Radix repens.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Granz. stirp. Austr. p. 336.*

XIV. VERONICA BELLIDIODES. *Tab. 17.*

VERONICA caule ascendente, foliis obovatis crenatis, hirsutis; corymbo terminali,
calycibus hirsutis quadrifidis æqualibus.

VERONICA corymbo terminali, caule ascendente diphylo, foliis obtusis, crenatis,
calycibus hirsutis. *Linn.*

VERONICA caule simplici paucifloro, foliis scabris, ovatis serratis, spica pauciflora.
Hall. bist. belv. n. 540. tab. 15. f. 1.

VERONICA caule simplicissimo ascendente; foliis ovatis, serratis, hirsutis, caulinis
oppositis, remotis; spica pauciflora. *Sbrank. F. Salish. n. 6.*

Habitat in fudetis, in summo jugo, der Schneefoppe. Floret Julio, Augu-
sto; semina maturans Septembri. *Perennis.*

OBSERV. Folia caulina sessilia semiamplexicaulia, subcuneiformia, rotundata; plerum-
que bijuga; crenulæ minutissime, vix conspicuæ.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Hænke Beobacht. G. 116.*

ICON. *Hall. bist. belv. tab. 15. f. 1. Krok. Fl. Silef. tab. 2.*

XV. VERONICA ALPINA. Tab. 18.

VERONICA foliis oppositis, ovatis, obtusis, subserratis, corymbo terminali, calycibus quadrifidis æqualibus villosis.

VERONICA corymbo terminali, foliis oppositis, calycibus hirsutis. *Lin. syst.*

VERONICA caule simplici, foliis ovatis, glabris, subserratis, spica pauciflora. *Hall. bist. n. 544. tab. 15. f. 2.*

VERONICA caule floribus terminato, foliis ovatis crenatis. *Fl. Lapp. 7.*

VERONICA caule simplici, foliis ovatis, subserratis, sese contingentibus; racemo terminali, paucifloro. *Schrank. Fl. Salisb. n. 9.*

Inhabitat summa juga der Schneefoppe Sudetorum. Floret Julio, Augusto.
Perennis.

OBSERV. Planta per siccitatem nigra. Folia obtusa, glabra, plerumque autem villosa, sæpius approximata. Caulis ex decumbenti erectus. Corymbus ex ultimis foliis, quadri - quinqueflorus. Calyces villosi.

DESCRIP. *Hall. bist. bel. n. 544.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 15. f. 2. Flor. Dan. t. 16. Flor. Lapp. tab. 9. f. 4.*

XVI. VERONICA INTEGRIFOLIA. Tab. 19.

VERONICA foliis oppositis acuminatis integerrimis; corymbo terminali, calycibus quadrifidis æqualibus hirsutis.

VERONICA caule simplici; foliis remotis, ovatis, mucronatis, integerrimis, ciliatis; corymbo terminali, paucifloro, hirsuto. *Schrank. Fl. Salisb. n. 10.*

VERONICA ALPINA. *Krok. Fl. Siles. n. 28. tab. 3.*

Incolit loca graminea Sudetorum bei dem kleinen Teich. Floret Julio, Augusto. *Perennis.*

OBSERV. Exsiccatione nigra evadit. Caulis simplex hirsutus. Folia acuminata margine ciliata. Corymbus magis hirsutus. Flores ex carneo carulescentes.

DESCRIP. *Schrank. l. c. Krok. l. c.*

ICON. *Kroker. l. c. t. 3.*

*** *Floribus racemosis, terminalibus.*

XVII. VERONICA FRUTICULOSA. *Tab. 20.*

VERONICA foliis oppositis, lanceolatis, glabris, caule fruticuloso; racemo terminali; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA corymbo terminali, foliis lanceolatis, obtusiusculis, crenatis, caulibus fruticulosis. *Linn. syst.*

VERONICA caulibus fruticosis, declinatis, foliis glabris, ellipticis, dentatis, floribus in summitate confertis petiolatis. *Hall. bist. helv. n. 545.*

VERONICA fruticans corymbo ex pedunculis axillaribus, longis, terminali; corollarum speciosarum umbilico purpurascente. *Cronq. Stirp. Austr. p. 339.*

VERONICA racemo brevi terminali; caule fruticuloso; foliis caulinis oblongo-ovatis, oppositis: ramorum sterilium confertioribus, minoribus. *Schrank. Fl. Salish. n. 7.*

VERONICA saxatilis. *Scop. Fl. carn. n. 9.*

Rarissimam stirpem rhizophorus mihi in Sudetis dedit, & asseruit illam legisse in summo jugo der Schneefappe; ego nunquam ibidem vidi, licet indefesso animo per totam diem frustra quæsserim. Floret Julio. Caulis hieme perdurans.

OBSERV. In nostra planta folia omnia erant integerrima; caules uno alterove ramulo sterili; flores spiciosi purpurei in racemo paucifloro folioso; pedunculi foliis floralibus longiores. Capsulæ obcordatæ, villosæ.

DESCRIPT. *Jacq. collect. vol. 4. Hall. l. c.*

ICON. *Jacq. collect. l. c. tab. Hall. l. c. tab. 16.*

XVIII. VERONICA ROTUNDIFOLIA. Tab. 21.

VERONICA caule simplici repente, foliis oppositis, rotundatis, subserratis, racemo terminali folioso, calycibus quadrifidis, æqualibus.

VERONICA caule simplici; racemo terminali, paucifloro: foliis floralibus, pedunculo brevioribus, caulinis infimis, orbiculatis, subintegris; superioribus ovatis, subserratis. *Schrank. Fl. Salish. n. 13. Fig. 2.*

Crescit in Sudetis; montibus Iseræ majoris fluvii; montibus ad limites Bavarix; locis turfosis uliginosis. Floret Junio, Julio, & Augusto. *Perennis.*

OBSERV. Caulis ex procumbenti erectus, geniculatus, ad genicula radiculos terræ immittens.

Folia infima ovalia, media orbicularia, suprema ovata. Folia floralia oblonga pedunculo ultra medium breviora.

Racemus pauciflorus, laxis; flores cærulecentes aut albi, venis atro purpureis striati.

DESCRIPT. *Schrank. l. c.*

ICON. *Schrank. l. c.*

XIX. VERONICA SERPYLLIFOLIA. Tab. 22.

VERONICA foliis ovatis oppositis, glabris crenatis; caule procumbente; racemis foliosis terminalibus; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA racemo terminali subspicato, foliis ovatis, glabris, crenatis. *L. syst.*

VERONICA caule erecto, foliis ovatis, glabris, crenatis, petiolis ex alis unifloris, brevissimis. *Hall. bist. belv. n. 546.*

VERONICA racemis terminalibus spiciformibus; foliis ovatis, glabris, oppositis, caule radicante. *Schrank. Fl. Salish. n. 14.*

Vulgaris per totam Bohemiam, ad vias, fossas, in pratis, arvis, sylvis &c. Floret a vere usque in autumnum. *Perennis.*

OBSERV. Planta polymorpha. Diverso solo diversissima. En varietates!

1) VERONICA caule ramosissimo succulento, foliis ovalibus magnis semi-amplexicaulibus crenatis; floribus axillaribus brevissime pedunculatis solitariis.

Locis cultis, udis.

2) VERONICA caule ascendente; foliis ovatis, crenatis, racemis longis, laxis, pedunculis bracteis longioribus.

In pratis.

3) VERONICA caule procumbente, foliis oblongis crenatis; floribus longe pedunculatis.

Locis umbrosis ad radices montium.

4) VERONICA caule ex procumbente erecto, foliis remotis ovato-oblongis, integerrimis; floribus in racemo remotis, bracteis linearibus longitudine pedunculorum.

Locis gramineis montosis.

5) VERONICA caule basi radicante, abhinc toto floribus onusto; foliis radicalibus rotundatis; floribus longe pedunculatis; calycibus corollam excedentibus; bracteis lanceolatis, obtusis.

Locis arenosis ad fossas.

6) VERONICA nummulariaefolia, foliis quaternis.

Locis udis arenosis.

DESCRIP. *Pellich. bist. n. 9. Cranz. Stirp. aust. p. 342.*

ICON. *Flor. dan. t. 492. Krok. Fl. Sil. t. 4.*

XX. VERONICA NEGLECTA. Tab. 23.

VERONICA foliis oppositis ovatis, radicalibus crenatis petiolatis, caulinis subsessilibus integerrimis, caule simplici erecto racemo terminato, calycibus quadrifidis aequalibus.

Habitat in pratis turfosis ad Gottesgaab. Floret Junio & Julio. *Perennis*.

DESCRIPT. Caulis primum repens, ex geniculis radices fibrosas filiformes terræ immittens, tum erectus simplex teres, solidus glaber.

Folia in parte repentis caulis erecta, obovata in petiolum decurrentia, acutiuscula, crenata, glabra, late viridia, subtus rubescentia, nervo crasso percurta; cætera caulina remouiora, plerumque trijuga, subsessilia, erecta, integra, glabra.

Racemus terminalis laxis.

Flores alterni. Bractæ oblongæ pedunculis breviores.

Calyx & Corolla ut in antecedente.

Capfula obcordata.

OBSERV. Forſitan diu latebat ſub VERONICA SERPYLLIFOLIA, a qua ex prædictis differt. Etiam cultura non mutavit.

XXI. VERONICA TENELLA. Tab. 24.

VERONICA foliis oppoſitis rotundis crenulatis, caulibus procumbentibus; racemis terminalibus coarctatis; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA racemo terminali capitato, foliis rotundatis crenulatis. *Schm. Verzeich. in novis act. Bohem. I. p. 6. n. 5.*

VERONICA repens foliis rotundis crenulatis, ramis breviter racemosis. *Allion. Fl. Fed. n. 272.*

Incolit ſumma juga montium Moldavæ fluvii. In locis modico gramine veſtitis ad Maſſchowiſ in monte Orbaſow. Floret Majo. *Perennis*.

OBSERV. Repens non eſt. Caules plures ex radice fibroſa.

Folia rotunda in petiolum ſemiamplexicaulem attenuata. Cæterum differt a VER. SERPYLLIFOLIA floribus confertis & fere capitatis; foliis firmioribus, lævioribus.

DESCRIPT. *Allion. l. c.*

ICON. *Allion. l. c. tab. 22. f. 1.*

☆☆☆☆ *Floribus racemosis, lateralibus.*

XXII. VERONICA BECCABUNGA. *Tab. 25.*

VERONICA foliis rotundatis planis, carnosiss, crenatis, caule repente; racemis lateralibus patulis, calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA racemis lateralibus, foliis ovatis planis, caule repente. *Linn. syst.*

VERONICA foliis ovatis, serratis, glabris, ex alis racemosa. *Hall. bist. belv. n. 534.*

Vulgaris per totam Bohemiam ad rivulos, aquas, fossas. Floret Majo, Junio, Julio; Augusto maturans semina. *Perennis.*

OBSERV. Tota planta glaberrima, carnosissima, succosa. Caulis basi radicans, cæterum ex procumbente erectus, purpureus. Racemi oppositi longi multiflori; pedunculi alternantes patuli. Variat magnitudine, & foliis integerrimis.

DESCRIPT. *Tollicb. bist. n. 10. Cranz. Stirp. Austr. p. 341.*

ICON. *Flor. dan. t. 511. Flenk. icon. med. t. 14.*

XXIII. VERONICA TENERRIMA. *Tab. 26.*

VERONICA foliis ovatis, planis integerrimis; caule erecto; racemo terminali & axillari; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA racemis terminalibus binis, paucifloris; foliis ovato-oblongis integris. *Schm. Bot. Beob. im May. phys. Aufsatz. 1. Th. p. 198.*

Habitat in pratis uliginosis penes fluvium Moldavæ ad Pragam non procul a Castello Wischerad. Floret Julio. *Annua.*

DESCRIPT. Radix annua, tenerrima, fibrosa, fusca.

Caulis erectus, aliquando genu versus radicem infractus; imo etiam strictus, tener, teres, simplex, glaber, coloratus.

Folia opposita pauca plerumque duo paria; ovato-acuminata, integra, sessilia, enervia, nitida, subsucculenta, glabra, viridia, subtus rubore suffusa.

Caulis in racemos binos terminatur, quorum unus brevior plerumque aphyllus & ex axilla foliorum derivatur, alter autem quasi continuatus caulis elongatur, & duo aut quatuor foliola opposita ovato-acuminata gerit.

Racemi simplices, rari, pauciflori.

Pedun-

Pedunculus erectus , teres , tenerrimis , filiformis , glaber , viridis.

Calyx quadripartitus , persistens , minutus ; laciniae aequales , lineares , acutae.

Corolla rotata , decidua , quadripartita , lacinia infima angustiore , lineari , reliquis ovatis acutis ; omnibus lucide caeruleis venis dilutioribus striatis ; tubo brevissimus albidus aut aquose caeruleus.

Stamina duo.

Filamenta patentia , incurvata , tubo corollae innata , albida.

Antherae simplices , rotundatae , carnae.

Germen compressum obcordatum viride.

Stylus filiformis , persistens , incurvus , albidus.

Stigma capitatum simplex.

Capula obcordata , compressa , apice dehiscens , bilocularis.

Semina plura , minuta , fusca.

XXIV. VERONICA ANAGALLIS. Tab. 27.

VERONICA foliis sessilibus , lanceolatis , serratis , caule erecto , racemis lateralibus erectis , calycibus quadrifidis aequalibus.

VERONICA racemis lateralibus , foliis lanceolatis serratis , caule erecto. *Lin. syst.*

VERONICA foliis lanceolatis , serratis , glabris , ex alis racemosa, *Hall. bist. belv.* n. 533.

Frequens per totam Bohemiam ad piscinas , fossas ; in locis inundatis. Floret Majo , Junio , Julio. Dat matura femina aestate.

OBSERV. Tota glaberrima & succulenta. Radix repens. Folia semiamplexicaulia, Caulis teres , obsolete angulosus Racemi multiflori oppositi , floribus confertioribus erectis. Caulis , folia , & racemi rubicundi.

DESCRIPT. *Pollich. bist.* n. 11.

ICON. *Weinmann. Phytan.* n. 233. b.

OBSERV. Variat magnopere altitudine. Modo cubitalis & ultra; modo minima. Majores folia latiora habent, minores sublinearia, tamen omnia ferrata. Corollæ color etiam inconstans; dilutius aut pallide cæruleus, etiam albus.

XXV. VERONICA SCUTELLATA. Tab. 28.

VERONICA stolonifera, foliis lineari-lanceolatis integerrimis; caule anguloso, racemis lateralibus alternis; pedicellis pendulis; calycibus quadrididis æqualibus.

VERONICA racemis lateralibus alternis; pedicellis pendulis; foliis linearibus integerrimis. *Linn. syst.*

VERONICA foliis lineari-lanceolatis, racemis ex alis paucifloris. *Hall. bist. belv. n. 532.*

Habitat in pratis uliginosis & inundatis totius Bohemiæ. Floret Junio, & Julio. *Verennis.*

OBSERV. Varietatem singularem ramosissimam & multo minorem in pratis montosis udis legi. Pedicelli post deflorescentiam sunt deflexi.

DESCRIP. *Follicb. bist. pal. n. 12. Cranz. stirp. aust. p. 343.*

ICON. *Flor. dan. tab. 209.*

XXVI. VERONICA TEUCRIUM. Tab. 29.

VERONICA foliis cordato-lanceolatis, rugosis dentatis, obtusiusculis; caule erecto; racemis lateralibus longissimis; calycibus quinquefidis inæqualibus.

VERONICA racemis lateralibus longissimis, foliis ovatis rugosis dentatis obtusiusculis, caulibus procumbentibus. *Linn. syst.*

VERONICA foliis cordatis, retusis, nervosis, ferratis, racemis longissimis. *Hall. bist. belv. n. 537.*

VERONICA chamædrys. *Cranz. Stirp. Austr. p. 347.*

VERONICA racemis apici lateralibus, longissimis; foliis ovatis, rugosis, obtusiusculis, oppositis; caule erecto. *Schrank. Flor. Salisb. n. 21.*

Habitat in pratis montanis. Floret Junio, & Julio. *Perennis.*

OBSERV. Caulis ex procumbente erectus.

Folia sessilia plerumque cordato - lanceolata, rarius ovata, sæpius lanceolata, ferrata, aut profundius dentata.

Racemi subspicati, longissimi. Flores subimbricati speciosi dilute cærulei.

DESCRIPT. *Pollich. hist. pal. n. 13. Granz, l. c. Roth. Flor. germ. II. p. 13.*

ICON. *Plenk. icon. med. t. 13.*

XXVII. VERONICA PILOSA. *Tab. 30.*

VERONICA foliis cordato - ovatis, obtusis, dentatis, plicatis; caule erecto piloso; racemis lateralibus alternis, calycibus quadrifidis inæqualibus.

VERONICA racemis subspicatis, foliis ovatis, obtusis, plicatis, caule prostrato piloso. *Linn. syst.*

Incolit pascua montana. Auf der Kammeralherrschaft Zbirow in Holzschlägen. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix repens, ex geniculis fibras emittens.

Caulis plerumque erectus, longis, albis pilis vestitus.

Folia ovato - cordata, opposita, obtusa, plicata, profunde dentata, hirsuta; infima brevissime petiolata; reliqua sessilia.

Racemi axillares alterni, ante florescentiam subspicati, calycibus imbricatis; florescentes laxi.

Calyces quadrifidi, laciniis duabus majoribus.

Bractæ longitudine pedicellorum, lineares,

DESCRIPT. *Krok. Fl. Siles. n. 26.*

XXVIII. VERONICA PROSTRATA. Tab. 31. & 32.

VERONICA foliis subsessilibus oblongo - ovatis, obtusis, ferratis; caulibus prostratis; racemis lateralibus oppositis; calycibus quinquefidis inæqualibus.

VERONICA racemis lateralibus, foliis oblongo - ovatis, ferratis; caulibus prostratis.
Linn. syst.

VERONICA foliis imis ellipticis dentatis, supremis lanceolatis ex alis racemosa.
Hall. bist. belv. n. 538.

VERONICA racemis lateralibus; foliis ovatis, rugosis, ferratis, subsessilibus: caulibus manifeste petiolatis, caule prostrato, undique piloso: ramis assurgentibus.
Schrank. Fl. Salisb. n. 20.

Crescit in pascuis apricis collinis; circa Pragam copiose. Floret Mayo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Caulis humistratus, teres, sublignosus, plerumque rufus, villo pubescit.

Folia opposita, profunde ferrata, potius dentata, subtus pubescentia, supra glabra; inferiora brevissime petiolata.

Racemi ex alis foliorum; flores conferti imbricati.

Calyx quinquefidus, inæqualis, leviter pubescit.

Corolla late violacea, aut pallida, etiam alba, lineis saturatis picta.

DESCRIPT. *Pollicb. bist. pal. n. 15. Krok. Fl. Sil. n. 25.*

XXIX. VERONICA MONTANA. Tab. 33.

VERONICA foliis petiolatis ovato - cordatis inæqualiter ferratis; caule debili repente; racemis lateralibus alternis raris; calycibus quadrifidis æqualibus hirsutis.

VERONICA racemis lateralibus paucifloris, calycibus hirsutis; foliis ovatis rugosis crenatis; caule debili. *Linn. syst.*

VERONICA caule procumbente foliis hirsutis, cordatis, retusis, racemis paucifloris.
Hall. bist. belv. n. 539.

VERONICA subbiscutata. *Cranz. Sisp. Austr. p. 343.*

Incolit sylvas montosas uliginosas, in montibus Iseræ, Sudetis; ad Thermas Carolinas; sylva Bohemica &c. Floret Majo, Junio. *Perennis*.

OBSERV. Tota planta terræ incumbit, & versus basin ex geniculis radicans, ceterum pilis mollibus undique hirsuta; folia subtus rubescunt.

DESCRIP. *Hoffm. Deutschlands Flora. Jacq. Fl. austr. t. 109. Pollich. bist. pal. n. 14. Cranz. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c.*

XXX. VERONICA CHAMÆDRYS. Tab. 34. & 35.

VERONICA foliis ovatis, sessilibus, rugosis, dentatis; caule bifariam piloso; racemis lateralibus oppositis, calycibus quadrifidis subæqualibus.

VERONICA racemis lateralibus; foliis ovatis, sessilibus, rugosis, dentatis, caule bifariam piloso. *Linn. syst.*

VERONICA foliis cordatis subrotundis, hirsutis, nervosis, ex alis racemosa. *Hill. bist. belv. n. 536.*

Frequentissima planta in pratis, pascuis, pomariis, sylvis, nemoribusque. Floret a Majo usque in Augustum. *Perennis*.

OBSERV. Magnopere varians observatur, & varietates sequentes constitui possunt:

1) VERONICA caule basi repente, foliis subrotundis, obtusis, subplicatis, glabris.

2) VERONICA caule prostrato villoso, foliis ovato - lanceolatis, rugosis, subtus hirsutis.

Corollæ albidæ lineis cæruleis striatæ.

3) VERONICA caule erecto, foliis rotundis profunde dentatis, subpinatifidis, racemis paucifloris.

Corollæ carnea, aut purpurascens; pili foliorum brevissimi.

4) VERONICA foliis cordato - ovatis dentatis, hirsutissimis.

Corollæ saturate cæruleæ.

5) *VERONICA* caule erecto ruffo, foliis cordatis, crenatis, planis, subvillosis.

Corollæ albæ non striatæ.

Natura hic transit gradatim ex una specie ad alteram; quare differentię inter *Veronicam Chamaedryn*, *Teucrium*, *prostratam*, & *pilosam* valde characteribus fragilibus fiſtuntur.

DESCRIP. *Pollich. bist. pal. n. 16. Granz. stirp. aust. p. 346. Roth. Fl. germ. II. p. 16.*

ICON. *Flor. Dan. t. 448.*

XXXI. *VERONICA DENTATA.* *Tab. 36. & 37.*

VERONICA foliis oppositis lanceolato - linearibus, sessilibus, dentatis, acuminatis; caule ex procumbente erecto tereti; racemis lateralibus oppositis, calycibus quadrifidis inæqualibus.

Crescit in montosis asperis gramineis circa arcem Karlstein; in monte vulgo dicto wiſſoſa hora. Floret Majo & Junio. *Perennis.*

DESCRIPT. Radix perennans sublignosa, fasciculata, fibrosa, fusca.

Caules plures basi procumbentes, ultra medium erecti, teretes, subramosi, glabri.

Folia alternatim opposita, lineari - lanceolata, sessilia, semiamplexicaulia, acute dentata, acuminata, glabra, supra læte viridia, subtus pallidiora.

Racemi ex alis foliorum oppositi. Pedunculus longus, teres, glaber; pedicelli longitudine calycis, singuli bractea lineari suffulti.

Calyx quadripartitus, viridis; laciniis linearibus, acutis; duabus longioribus & capsulam excedentibus, duabus internis brevioribus.

Corolla quadripartita dilute cærulea; lacinie tres latæ acutæ, quarta infima angustior; tubus albidus.

Reliqua congenerum.

OBSERV. Vidi plantas toto caule procumbentes, ramosas; folia erant lanceolata, basi tantum dentata. Caulis supra racemos elongatus, gessitque folia linearia integerrima; sic & rami. Pedunculus debilis, racemus laxus.

XXXII. VERONICA MULTIFIDA. Tab. 38.

VERONICA foliis oppositis, dentatis, pinnatifidisque, caulinis sessilibus, radicalibus petiolatis; caule erecto; racemis lateralibus oppositis; calycibus quinquefidis, subæqualibus.

VERONICA (Austriaca) racemis lateralibus; foliis lineari-lanceolatis, pinnato-dentatis. *Linn. syst.*

VERONICA (multifida) racemis lateralibus, foliis multipartitis, laciniatis, caule erecto. *Linn. syst.*

VERONICA Austriaca, *Krok. Fl. Siles. n. 27.*

Rarissima planta crescit in dumetis ad pratorum margines circa Pudviciuni. Floret Majo, Junio.

OBSERV. Utraque planta VER. AUSTRIACA & MULTIFIDA Linnæi, est una eademque species, quod mihi in planta pluribus caulibus ex una eademque radice conspiciere licuit. Caulis unus gessit folia lineari-lanceolata, profunde dentata, aut laciniata, alter pinnatifida; folia infima tamen in utroque erant ovata, dentata. — Caulis pubescit.

Folia radicalia interdum longissimo petiolo instructa, laciniata, aut pinnatifida. Racemus densus; pedunculus rubescens. Caulis post deflorescentiam excrefcit.

DESCRIP. *Jacq. Fl. Austr. tab. 329. Krok. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c.*

XXXIII. VERONICA URTICÆFOLIA. Tab. 39.

VERONICA foliis sessilibus, ovato-lanceolatis, hirtis, acute serratis; caule erecto; racemis lateralibus oppositis; pedicellis fructiferis inflexis; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA foliis hirsutis, nervosis, sessilibus cordatis, lanceolatis, serratis, floribus longe petiolatis. *Hall. hist. belv. n. 535.*

VERONICA racemis lateralibus, foliis ovato-lanceolatis, hirtis argute serratis, caule erecto. *Linn. syst.*

VERONICA caule erecto; racemis lateralibus, foliis lanceolato - ovatis, dentatis.
Schrank, Fl. Salisb. n. 16.

VERONICA pratensis omnium maxima. *Buxbaum cent. I. tab. 34.*

In pratis montosis versus Bavariam; vulgo das Königische Gebürg. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Planta habitu URTICÆ DIOICÆ. Racemi longi oppositi plerumque secundi. Pedicelli sursum incurvati, ut apex capsularum versus pedunculum respiciat. Folia sessilia semiamplexicaulia,

DESCRIPT. *Jacq. Flor. Austr. tab. 59.*

ICON *Jacq. l. c.*

XXXIV. VERONICA LATIFOLIA. *Tab. 40.*

VERONICA foliis cordato - ovatis sessilibus, hirsutis inæqualiter dentatis; caule erecto, leviter tomentoso; racemis lateralibus oppositis; calycibus quinquefidis inæqualibus,

VERONICA racemis lateralibus, foliis cordatis, rugosis, dentatis; caule stricto. *Lin. syst.*

VERONICA Pseudo - chamædrys. *Jacq. Fl. tab. 60.*

VERONICA racemis lateralibus longissimis, foliis cordato - mucronatis, venosis, rugosis, dentatis; caule stricto. *Cranz. Stirp. Austr. p. 348.*

Crescit in sepibus circa Pragam. Auf den Strahoserberg und Lorenzberg. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Folia opposita lata, sessilia semiamplexicaulia, hirsuta, inæqualiter dentata, imo profunde incisa rugosa. Caulis primo genu inflexus, demum strictus crassus. Racemi densi, imbricati; bractæ lineares interdum dentatæ.

DESCRIPT. *Jacq. l. c. Retz. observ. Fasc. I. n. 5. β. Roth. Fl. Germ. II. p. 17*

ICON. *Jacq. l. c.*

XXXV. VERONICA FLORIDA. Tab. 41.

VERONICA foliis ovatis, subsessilibus, pubescentibus, æqualiter serratis; caule erecto bifariam hispido; racemis lateralibus oppositis, calycibus quadrifidis æqualibus.

Crescit in collibus apricis saxosis circa Pragam; in der Pödbaba. Floret Julio & Augusto. *Perennis*.

OBSERV. Caulis erectus VER. LATIFOLIÆ debilior, teres, bifariam hispidus.

Folia opposita brevissime petiolata, tenuissimis pilis pubescentia, ovata; acuta, æqualiter serrata, rugosa.

Ex supremis alis racemi quatuor oppositi, eodem tempore & omnibus floribus simul florentes.

Bractæ lineares integerrimæ.

Calyces æquales quadrifidi corollis multo minores: laciniis linearibus acutis.

Differt igitur a VERONICA LATIFOLIA, cum qua primo aspectu confunditur, characteribus in Diagnosi jam nominatis.

DESCRIPT. *Retz. Observ. fasc. I. n. 5. α.*

*** Floribus solitariis, lateralibus.

XXXVI. VERONICA AGRESTIS. Tab. 42.

VERONICA foliis oppositis, alternisve, cordatis, crenatis, petiolatis; caule procumbente; pedunculis axillaribus longis; calycibus quadrifidis, æqualibus.

VERONICA floribus solitariis, foliis cordatis, incisis pedunculo brevioribus. *Linn. Syst.*

VERONICA caule procumbente, foliis petiolatis, ovatis, crenatis. *Hall. bist. belv. n. 549.*

VERONICA floribus solitariis, sparsis; foliis subcordatis, crenatis, quam pedunculi brevioribus; laciniis calycinis æqualibus. *Schrank. Fl. Salisb. n. 23.*

VERONICA foliis cordatis incisis, pedunculis, fructificantibus longioribus cernuis; calycibus basi gibberis. *Cranz. Stirp. austr. p. 349.*

Vulgatissima in arvis & cultis per totam Bohemiam. Floret primo vere; interdum jam Februario & abhinc usque in autumnum. *Annua.*

OBSERV. Caulis ramosissimus decumbens; villosus.

Folia cordato - ovata, obtusa, pubescentia, longe petiolata; inferiora opposita, reliqua alternantia & in ala florem gerentia.

Flos pedunculo folio longiore instructo; erecto; fructifero nutante.

Calycis laciniae ovatae aequales.

Corolla calyce paulo major; laciniae obtusae obovatae: superior dilute caerulea, duo laterales pallidiores, infima angusta; omnes lineis saturatis striatae.

Varians observatur floribus albis.

DESCRIPT. *Rotb. Fl. germ. II. p. 18. Pollicb. bist. palat. n. 17. Cranz. stirp. austr. l. c.*

ICON. *Flor. dan. t. 449.*

XXXVII. VERONICA ARVENSIS. Tab. 43.

VERONICA foliis oppositis, floralibus alternis, cordatis crenatis subsessilibus; caule ex decumbente erecto; floribus axillaribus subsessilibus; calycibus quadrifidis inaequalibus.

VERONICA floribus solitariis, foliis cordatis, incisis, pedunculo longioribus. *Lin. syst.*

VERONICA caule erecto, foliis ovatis, subhirsutis, dentatis, petiolis brevissimis. *Hall. bist. belv. n. 648.*

VERONICA floribus solitariis, sparsis; foliis cordatis, crenatis, pedunculos superantibus, laciniis calycinis inaequalibus. *Scbrank. Fl. Salish. n. 22.*

VERONICA foliis oppositis, cordatis, crenatis, floribus in caule virgato sessilibus. *Cranz. stirp. austr. p. 350.*

Vulgaris in pratis siccis, arvis & cultis. Floret a Martio per aestatem. *Annua.*

OBSERV. Caulis basi procumbens in ramos oppositos discedens, demum erectus, teres hirsutus.

Folia

Folia (radicalia nulla unquam vidi) caulina, opposita, cordato - ovata, obtusa, hirsuta, inferiora brevissime petiolata, reliqua sessilia; floralia approximata, alterna, erecta, flores abscondentia, & quasi imbricata.

Flores axillares vix petiolo instructi.

Calycis laciniae duae externae majores internis. Corolla aquosa caerulea.

DESCRIP. *Rotb. Flor. germ. II. p. 19. Pollich, bist. palat. n. 18. Cranz. l. c.*

ICON. *Flor. Dan. tab. 515.*

XXXVIII. VERONICA HEDERÆFOLIA. Tab. 44.

VERONICA foliis alternis cordatis, obtusis, tri - quinelobis, petiolatis; caule decumbente; pedunculis axillaribus foliis longioribus; calycibus quadrifidis inaequalibus.

VERONICA floribus solitariis, foliis cordatis, planis, quinelobis; *Lin. syst.*

VERONICA caule procumbente, foliis lobatis, petiolatis, unifloris. *Hall. bist. belv. n. 550.*

Copiose in cultis Bohemiae. Floret primo vere in aetatem usque *Annua.*

OBSERV. Caulis ramosus, teres, bifariam villosus, coloratus.

Folia infima opposita, ovalia integerrima; reliqua alterna cordato - rotundata, carnosae, plana, tribus aut quinque nervis percursa, in tres aut quinque lobos obtusos divisa; petiolus longitudine folii supra canaliculatus.

Pedunculi ex alis foliorum, floriferi erecti, fructiferi deflexi, foliis longiores.

Calycis laciniae duae majores.

Corolla calyce minor purpurea.

DESCRIP. *Rotb. Fl. germ. II. p. 20. Pollich, bist. palat. n. 19.*

ICON. *Flor. Dan. t. 428.*

XXXIX. VERONICA LAPPAGO. Tab. 45.

VERONICA foliis alternis, cordatis, acutiusculis, tri - quinelobis, petiolatis; caule erectiusculo ramosissimo; pedunculis axillaribus foliis brevioribus, calycibus tetraphyllis æqualibus.

VERONICA (hederifolia) foliis cordatis planis, calycis segmentis sagittatis, ciliatis; fructu quadrangulo. *Cranz. stirp. Auftr. p. 350.*

VERONICA LAPPAGO. Die Blüthen einzeln; die Blätter fast keilsförmig, 3 — 5eckig: die Ecken stumpfspitzig. *Schrank. Flor. Bav. n. 28.*

Morsus gallinæ folio hæderulæ. *Lobel. observ. 247.*

Habitat in ruderalis Bohemiæ. Floret toto vere. *Annua.*

OBSERV. Caulis basi ramosissimus erectiusculus; rami vix digitales, subangulati.

Folia inferiora opposita, reliqua alterna, tri - aut quinquelobata, lobis profundis, acutis; ceterum antecedenti semillima, purpurascencia subtus.

Pedunculi ex alis, foliis breviores; floriferi, erecti; fructiferi deflexi.

Calyces tetragoni, manifeste ex quatuor foliolis cordatis, æqualibus constructi.

Corollæ calycibus minores.

DESCRIPT. *Cranz. l. c.*

ICON. *Lobel. l. c.*

XL. VERONICA CYMBALARIFOLIA. Tab. 46.

VERONICA foliis alternis quinque - septemlobis, petiolatis; caulibus subrepentibus ramosissimis; pedunculis axillaribus, erectis foliis æqualibus; calycibus tetraphyllis subæqualibus reflexis.

VERONICA (Buxbaumi) floribus solitariis, foliis ovato - oblongis incis, villosis, pedunculo longioribus. *Schmidt in Mayers phys. Auf. I. Th. S. 187.*

VERONICA cymbalarifolia. *Gmel. Fl. Tubing. p. 6.*

VERONICA cymbalarix folio verna. *Berg. Fl. Francof. p. 78. Buxb. Fl. Halens. p. 333.*

VERONICA chia cymbalariae folio, verna, flore albo, umbilico virescente. *Buxb. cent. I. p. 25. tab. 39. f. 1.*

Crescit in locis ruderatis, hortis; circa Pragam non infrequens. Floret toto vere. *Annua.*

DESCRIPT. Radix debilis, fibrosa, annua.

Caulis teres, subrepens, ramosissimus, pubescens.

Folia alternantia, ovato - oblonga, obtusa, quinque - aut septemlobata, petiolata, superiori pagina villosa, viridia, inferiori glabra, pallide virecentia. Petiolus semiteres supra canaliculatus.

Flores solitarii, ex alis foliorum oriuntur. Pedunculi teretes longitudine foliorum.

Calyx tetraphyllus tetragonus; foliola omnia manifeste distincta, subæqualia, magna, lato - acuminata, retroflexa, viridia, pubescentia.

Corolla calyce minor, rotata, mox decidua, alba aut carnea, aut inconstans cærulea, venis dilutioribus picta, annulo aut umbilico virescente; limbus quadripartitus, laciniis tribus cordatis acuminatis majoribus, una infima minore, & angustiore; tubus brevissimus.

Filamenta duo incurvata, annulo adnata.

Antheræ exiguæ, albæ, fissæ.

Germen subcordatum, medio fulcatum.

Stylus brevis, clavatus, albidus, stigmate obtuso, incrassato, rubescens.

Capsula bilocularis, subcordata, obtusa, polysperma.

Semina albida, rotundata, ex omnibus VER. Speciebus maxima.

Toto Habitu a Ver. hederifolia differt, & differentia ex descriptione patent.

XLI. VERONICA TRIPHYLLOS. *Tab. 47.*

VERONICA foliis carnosiss, digitato - tripartitis; caule ex decumbente erecto; floribus axillaribus longe pedunculatis; calycibus quadripartitis inæqualibus.

VERONICA floribus solitariis, foliis digitato - partitis, pedunculis calyce longioribus. *Linn. syst.*

VERONICA foliis ovatis, tripartitis & quinquepartitis, floribus longe petiolatis. *Hall. bist. belv. n. 551.*

VERONICA foliis digitato - partitis; floribus solitariis in folioforum capitulorum, rosetulis congestis. *Cranz. stirp. austr. p. 351.*

Vulgatissima planta in agris & arvis. Floret sub finem Martii, in Majum usque. *Annua.*

OBSERV. Caulis basi ramosus, decumbens, ex purpureo viridis.

Folia caulina inferiora opposita, rara, quinquepartita, breviter petiolata; floralia alterna sessilia tripartita, obtusa, carnosae, subtus purpurascens, supra atrovirentia.

Pedunculi axillares longitudine foliorum.

Calyx profunde quadripartitus, inaequalis, coloratus; laciniis obtusis.

Corolla magna, cyanea, per diem tantum florens, dum caduca.

Tota planta pubescit & viscida est.

DESCRIP. *Retb. Fl. germ. II. p. 22. Pollich. bist. pal. n. 20. Cranz. stirp. austr. p. 351.*

ICON. *Flor. Dan. tab. 627.*

XLII. VERONICA VERNA. Tab. 48.

VERONICA foliis caulinis laciniatis; floralibus subintegris; caule erecto; floribus axillaribus breviter pedunculatis; calycibus tetraphyllis inaequalibus.

VERONICA floribus solitariis, foliis digitato - partitis, pedunculis calyce brevioribus. *Linn. syst.*

VERONICA foliis ovatis, tripartitis & quinquepartitis, floribus brevissime petiolatis. *Hall. bist. belv. n. 552.*

VERONICA (DILENII) foliis digitato - partitis; floribus solitariis spicatis, sessilibus. *Cranz. stirp. Austr. p. 352.*

Crescit in ericetis aridis, aggeribus arenosis, montanis apricis. Prope Pragam auf dem Felsen der Pödbaba. Floret Aprili & Majo. *Annua.*

OBSERV. Caulis erectus basi plerumque ramosus, leviter villosus.

Folia caulina opposita sessilia; infima ovata, dentata, in petiolum decurrentia, reliqua oblonga in quinque aut septem lacinias acutiuseculas partita, atrovirentia, & subtus rubore perfusa, ceterum hirsuta. Folia floralia alterna, inferiora uno alterove dente notata, reliqua lineari-lanceolata, obtusa, integerrima.

Pedunculi ex alis foliorum vix longitudine calycis.

Calyx ex quatuor foliolis inæqualibus ovatis, acutiuseculis, coloratus.

Corolla cyanea, annulo virescente.

DESCRIPT. *Pollich. bist. pal. n. 21. Roth. Fl. germ. II. p. 22. Cranz. stirp. Austr. p. 352.*

ICON. *Flor. Dan. tab. 252.*

XLIII. VERONICA SUCCULENTA. *Tab. 49.*

VERONICA foliis lanceolatis, profunde dentatis, carnosiss; caule erecto ramoso; floribus axillaribus brevissime pedunculatis; calycibus quadripartitis æqualibus.

VERONICA floribus solitariis, foliis inferioribus dentatis, superioribus integris, calycibus corollam superantibus. *Schmidt. in nov. act. Bobem. p. 6.*

Habitat in pascuis montosis apricis ad Kœnigsaal. Floret Majo & Junio. *Ann.*

OBSERV. Confundi non debet cum VERONICA SUCCULENTA *Allion. Fl. ped. n. 283.* quæ certa tantum varietas VERONICÆ VERNÆ est; ut ipse Allionius in Auctario fatetur.

DESCRIPT. Radix subfusiformis, sublignosa, fibrosa, fusca, annua. Caulis basi inflexus, tunc erectus; imo strictus, teres, pubescens, purpurascens geniculatus, ex primo conjugatione foliorum plerumque ramum emittens, & præsertim ad flores ramosus.

Folia solum caulina, opposita; infima ovata, subintegra in petiolum decurrentia, reliqua sessilia, lanceolata, obtusiusecula, profunde dentata, dentibus recurvis; floralia alterna, conferta, lineari-lanceolata, integerrima; omnia atrovirentia subtus pallidiora & rubicunda, nervo crasso percursa, carnosæ, succulenta, glabriusecula.

Flores ex alis foliorum brevissime pedunculati, subsessiles.

Calyx quadripartitus; laciniis ovatis, acutiusculis, æqualibus, coloratis.

Corolla cyanea se more congenerum habet.

Differentiæ a VERONICA VERNA *Linn.* & SUCCULENTA *Allion*: ex descriptione patent.

XLIV. VERONICA PRÆCOX. *Tab. 50.*

VERONICA foliis cordatis, sessilibus, profunde dentatis; caule erecto, hirsuto, ramoso; pedunculis folia adæquantibus; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA floribus solitariis, foliis cordatis profunde dentatis, pedunculis longitudine calycis, fructibus oblongis. *Allion, auct. ad Fl. Ped. p. 5. n. 285. **

Habitat in rupibus saxosis apricis ad St. Joannem sub rupe; an dem grossen Reich, wo der Sahrweg ist. Floret sub fine Aprilis; dans semina Majo. *Annua.*

OBSERV. Planta succulenta.

Radix subfusiformis, fusca fibris horizontalibus alternis.

Caulis erectus teres, hirsutus, rufescens, ramosus; rami oppositi, ascendentes.

Folia opposita cordata, profunde dentata, acutiuscula, crassa, villosa, atrovirentia, sessilia; floralia alterna, remota, sensim angustiora, & minus dentata, ut summa lanceolata tridentata evadant.

Pedunculi longitudine foliorum teretes, graciles, villosuli, erecti.

Calyx profunde quadrifidus, pubescens, longitudine corollæ; laciniis ovatis, acutis, apice coloratis.

Corolla violacea, eadem figura, ut in VER. TRIPHYLLOIDE.

Capfula obovata emarginata.

DESCRIP. *Allion. l. c.*

ICON. *Allion l. c. tab. I. f. I.*

XLV. VERONICA ROMANA. Tab. 51.

VERONICA foliis caulinis sessilibus oppositis oblongis denticulatis; caule erecto; floribus axillaribus subsessilibus; calycibus quadrifidis æqualibus.

VERONICA floribus solitariis subsessilibus, foliis oblongis, subdentatis, caule erecto.
Lin. syst. Schmidt in nov. act. Bob. p. 7.

Habitat in pascuis sterilibus, & arvis montanis apricis circa Wosetschan, & Raditsch. Floret Aprili, Majo. *Annua.*

OBSERV. Planta pusilla, gracilis, triuncialis.

Radix debilis, fibrosa, annua.

Caulis erectus, teres, glaber, rufescens.

Folia radicalia in rosetulam congesta, ovato-oblonga, obsolete dentata, in petiolum brevem decurrentia; caulina, duo paria opposita, sessilia denticulata; floralia, alterna remota integerrima.

Flores ex alis foliorum, brevissime pedunculati, solitarii, pauci; vix ultra sex.

Calyx profunde quadripartitus æqualis, subvillosus, viridis; laciniis linearibus, acutis.

Corolla parva, alba aut pallide cærulescens, bilinearis diametri se more congenerum habet.

Capfula cordata, bilocularis; in quolibet loculo semen unicum.

Post deflorescentiam pedicelli majores enascuntur.

DESCRIPT. *Allion. Fl. ped. n. 289.*

ICON. *Allion. l. c. tab. 85. f. 2.*

XLVI. VERONICA ACINIFOLIA. Tab. 52.

VERONICA foliis oppositis, ovatis, crenatis glabris; caule simplici erecto piloso; floribus axillaribus pedunculatis, calycibus quadrifidis inæqualibus.

VERONICA floribus solitariis pedunculatis, foliis ovatis, glabris, crenatis, caule erecto subpiloso. *Linn. syst.*

VERONICA floribus solitariis; pedunculatis, foliis ovatis, glabris, crenatis, caule subpiloso. *Hall. bist. belv. n. 547.*

VERONICA minima, clinopodii minoris folio. *Vaill. Bot. p. 201. tab. 33. f. 3.*

Crescit ad agrorum margines, vias. Floret Majo. *Annua.*

OBSERV. Radix exigua fibrosa; fusca.

Caulis erectus, teres, manifeste pilosus, variz magnitudinis, digitalis & pedalis.

Folia caulina, radicalia nulla, opposita, ovata, crenata, obtusa, breviter petiolata, longis intervallis distantia, glabra; floralia alterna, linearia, acuta, sessilia, integerrima.

Flores in alis foliorum breviter pedunculati.

Calyx quadrifidus, laciniis duabus majoribus.

Corolla aquose cærulescens venis dilutioribus picta.

DESCRIPT. *Pollich. bist. pal. n. 22. Roth. Flor. germ. II. p. 24.*

ICON. *Vaillant. l. c.*

XLVII. VERONICA PEREGRINA, Tab. 53.

VERONICA foliis oppositis lanceolato - linearibus, obtusis, integerrimis glabris; caule simplici erecto; floribus axillaribus sessilibus; calycibus quadrifidis, æqualibus.

VERONICA floribus solitariis sessilibus, foliis lanceolato - linearibus, glabris obtusis integerrimis, caule erecto. *Linn. syst.*

Crescit rarissima planta in arvis aridis circa Pragam ad Prokopisch; etiam Pragæ in horto cæsareo ad viam legi. Floret Majo & Junio. *Annua*

OBSERV. Radix tenuis fibrosa fordide alba.

Caulis erectus, teres, simplex, glaber.

Folia caulina conjugata, sessilia, lanceolato-linearia, obtusa, integerrima, glabra; floralia distita, alterna, linearia.

Calyces sessiles in alis foliorum, usque ad basin, quadripartiti; laciniis linearibus, acuminatis, æqualibus.

Corollæ albæ aut cæruleæ vix calyce majores.

OBSERV. II. Nec in VERONICA ACINIFOLIA nec in VER. PEREGRINA caulem unquam ramosum vidi; sæpe caules ex una eademque radice duos, aut tres observavi.

DESCRIPT. *Linna. Fl. Svec. n. 15. edit. 2. n. 24. Krok. Flor. Siles. n. 36.*

ICON. *Flor. Dan. tab. 407.*

ORCHIS. Tab. 54.

Calyx quinquephyllus coloratus, superus; foliis tribus exterioribus, duobus interioribus. Corolla monopetala bilabiata; labio superiore erecto, brevissimo fornicato, stamina recipiente; inferiore lato, patente, postice in tubum corniformem elongato. Germen contortum.

OBSERV. Convictus ratiociniis & observationibus plurimis in Orchidibus, malem a LINNÆO consuetam terminologiam adhibere; quum eo non adduci possim, ut, hos flores calycibus carere, & partem floris cornutam nectarium verum esse, credam. Imo cum celeberrimus: SCHRANKIO petala LINNÆI, vera perianthii folia, & nectarium, veram corollam esse judico,

✱ *Bulbis indivisis.*

XLVIII. ORCHIS BIFOLIA. Tab. 55.

ORCHIS calycinis foliis patentibus; corollæ tubo longissimo obliquo; labio lineari, acuto, integerrimo (*); scapo aphylo angulato.

ORCHIS bulbis indivisis, nectarii labio lanceolato integerrimo, cornu longissimo, petalis patentibus. *Lin. syst.* — *Schmidt. orch. in May. phys. Aufss. I Th. p. 217.*

ORCHIS radicibus oblongis, labello lineari. *Hall. bist. belg. n. 1285.*

ORCHIS radicibus oblongis, labello ligulato simplicissimo. *Hall. gen. orch. n. 23.*

OR-

*) Tum *labium* in orchideis dico, semper corollæ *labium inferius* volo.

ORCHIS bulbis indivisis; labio inferiore lanceolato, integerrimo; cornu prælongo; calycis foliolis lateralibus patentibus. *Scbrank. Fl. Salis. n. 39.*

Habitat in nemoribus, pratis ficcioribus sylvaticis, & in montanis. Circa Pragam copiose in Stern. Floret Junio & Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo ovati, carnosissimi, acuti, albi. Vagina radicalis acuta.

Scapus pedalis & ultra, angulatus, glaber; uno alterove foliolo lanceolato acuto sessili vestitus.

Folia radicalia duo vaginantia, lato-ovata, acuminata, integerrima, glaberrima. (*)

Spica laxa longa. Bractearum germinis longitudine, lanceolarum, acutarum. Flores ex albo virescentes, odori.

Calyx foliis exterioribus patentibus, interioribus conniventibus.

Corollae labium inferius longitudine calycis, lineare, acutum, integerrimum, album apice virescente incrassato. Cornu longitudinem germinis bis excedit, obliquum, versus apicem incurvum.

Capfula erecta, torta.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Cranz. stirp. austr. p. 504.*

ICON. *Flor. dan. tab. 235. Hall. bist. belv. tab. 35.*

XLIX. ORCHIS MONTANA. Tab. 56.

ORCHIS calycinis foliis patentibus; corollae tubo longissimo arcuato, labio lanceolato obtuso integerrimo; scapo folioso.

ORCHIS bifolia γ . *Schmidt orch. in May. phys. Aufsatz. I Th. p. 217.*

ORCHIS bifolia altissima. *Baub. pin. 83.*

Habitat in summis montium jugis, lapidosis, apricis. In summo montis Jäschken prope Reichenberg; in summis montibus Ostrowitzensibus. Floret Junio & Julio. *Perennis.*

---

*) Folia in omnibus mihi notis Orchidibus sunt integerrima, glaberrima, & sessilia.

OBSERV. Radix. Bulbi duo ovati, magni; carnosii, obtusi, albidii. Vagina radicalis truncata.

Caulis bi- tripedalis, foliosus, angulatus, glaber.

Folia radicalia duo opposita lata, obovata in vaginam decurrentia; caulina ovato - lanceolata, alterna, semiamplexicaulia, tria aut quatuor, sensim minora.

Spica longa laxa. Bractea germine breviores, ovato - lanceolatae. Flores albi apicibus virecentibus.

Calyx foliis duobus exterioribus lateralibus deflexis, supremo latiori inclinato, apice reflexo; interioribus conniventibus.

Corollae labium inferius foliis calycinis multo longius, lanceolatum, obtusum, dependens, album, apice incrassatum, flavescent. Cornu longissimum dependens arcuatum.

Capsula arcuata.

An sola Varietas ORCH. BIFOLIAE? — Differt: 1. Bulbis obtusis; 2. vagina radicali truncata; 3. caule, nec scapo; 4. foliis majoribus & latioribus; 5. bracteis germine brevioribus; 6. Labio lanceolato obtuso longiore. 7. cornu longiore arcuato; 8. capsula arcuata; 9. & omnibus attributis majoribus, crassioribusque.

L. ORCHIS PYRAMIDALIS. Tab. 57.

ORCHIS calycinis foliis duobus lateralibus patentibus; corollae tubo, longissimo; labio trifido integro.

ORCHIS bulbis indivisis; nectarii labio, bicorni trifido, aequali integerrimo; cornu longo, petalis sublanceolatis. *Linn. syst. — Schmidt orch. p. 218.*

ORCHIS radicibus subrotundis, spica densa, calcare longissimo, labello bicorni, aequaliter tripartito. *Hall. bist. belv. n. 1286. Gen. orchid. n. 24.*

ORCHIS bulbis indivisis; labio inferiore trifido; laciniis integerrimis; cornu longissimo; calycis foliolis lanceolatis. *Sebrank. Fl. Salish. n. 43.*

Habitat in montanis. Circa Reichenberg versus Reinowitz; in montanis udis Moldaviae non procul Slapp, in der Slapper Buxi. Floret Majo, Junio; Perennis.

OBSERV.

OBSERV. Radix. Bulbi duo rotundati, fordide albidi. Vagina radicalis, oblique truncata, pallida.

Caulis cubitalis erectus, femiteres, subfistulosus.

Folia radicalia & caulina vaginantia, lato-lanceolata, acuminata.

Spica densa, conica. Bractæe longitudine germinis. Flores purpurei.

Calyx foliis lanceolatis, tribus superioribus conniventibus; duobus lateralibus patentibus.

Corollæ labium inferius dependens, planum æqualiter trifidum, lacinis integerrimis. Cornu duplo germine longius dependens curvatum.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Jacq. Fl. austr. t. 226. Cranz. stirp. austr. p. 506.*

ICON. *Jacq. l. c. Hall. l. c. tab. 35.*

LI. ORCHIS GLOBOSA. *Tab. 58.*

ORCHIS calycis foliis apice subulatis patentibus; corolla resupinata; tubo brevi; labio trifido, lacinia media tridentata.

ORCHIS bulbis indivisis, nectarii labio resupinato trifido: media emarginata; cornui brevi, petalis apice subulatis. *Linn. syst. — Schmidt orch. p. 220.*

ORCHIS radicibus subrotundis; spica densissima, petalis exterioribus aristatis. *Hall. bist. belv. n. 1272. Gen. orch. n. 10.*

ORCHIS bulbis indivisis, labio inferiore trifido: lacinia media emarginata cum acumine; cornu brevi, calycis foliolis apice linearibus. *Schrank. Fl. Salisb. n. 40.*

ORCHIS Halleri. *Cranz. stirp. austr. p. 488.*

Incolit prata montana; prope Neichenberg versus Friedrichswalde, rara. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo solidi subconici, flavescentes. Vaginæ radicales duo, oblique truncatæ, una alteram includens, inferior fusca.

Caulis teres, strictus, firmus, foliosus.

Folia vaginantia alterna, lanceolata, pruinosa.

Spica confertiflora, brevis, pyramidalis, aut ovata, aut abrupta floribus fere corymbosis. Bractæ longitudine germinis. Flores rosei, aut lutescentes.

Calyx foliis ovatis apice caudatis, incrassatis, patulis.

Corollæ labium latum resupinatum, versus spicæ finem respicit, ceterum trifidum, lacinia media dentibus tribus notata, quorum duo laterales obtusi, medius paululum productior & acutus. Cornu breve obtusum.

DESCRIPT. *Jacq. Fl. Austr. tab. 265. Hall. l. c. Cranz. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c. Hall. l. c. tab. 27.*

LII. ORCHIS CORIOPHORA. Tab. 59.

ORCHIS calycis foliis conniventibus; corollæ tubo brevi; labio trifido, crenato, lateribus reflexo.

ORCHIS radicibus subrotundis, galea connivente, labello trifido reflexo. *Hall. bist. belv. n. 1284. Gen. orch. n. 19.*

ORCHIS bulbis indivisis; labio trifido, reflexo, crenato; cornu brevi; foliolis calycinis conniventibus. *Schrank. Fl. salish. n. 41.*

ORCHIS cimicina. *Cranz. stirp. austr. p. 498.*

Habitat in pratis udis. Circa Thermas Carolinas copiose. Floret Junio, Julio. *Ierennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo rotundi subvillosi, celulosi, pallide flaventes. Vaginæ radicales acutæ.

Caulis strictus, angulatus, solidus, pedalis, etiam minor.

Folia radicalia longa lineari-lanceolata, in vaginam decurrentia; caulina vaginantia, intumida, caulem investientia.

Spica oblonga densa. Bractæ coloratæ longitudine germinis. Flores ex viridi rufescentes, cimicum odorem ingratum spirantes.

Calyx foliis concavis omnibus conniventibus in galeam, ex viridi purpurascens.

Corollæ labium inferius trifidum lacinia media productiore obtusa, lateribus reflexis, truncatis; fuscum, interdum punctis scabrum. Cornu intumidum, curvum, vix medietatem germinis adæquat,

Capsula apice attenuata, incurvata.

DESCRIPT. *Jacq. Flor. Austr. tab. 122. Hall. l. c. Cranz. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c. Hall. l. c. tab. 34.*

LIII. ORCHIS MORIO. Tab. 60. & 61.

ORCHIS calycis foliis obtusis conniventibus; corollæ tubo adscendente obtuso; labio quadrifido crenulato, reflexo.

ORCHIS bulbis indivisis; nectarii labio quadrifido crenulato; cornu obtuso adscendente, petalis obtusis conniventibus. *Lin. syst. — Schmidt. orch. p. 221.*

ORCHIS radicibus subrotundis, galeæ petalis lineatis, labello trifido, crenato, medio segmento emarginato. *Hall. bist. belv. n. 1282. Gen. orch. n. 16.*

ORCHIS bulbis indivisis; labio inferiore quadrifido; laciniiis subæqualibus, crenato-finuatis; cornu obtuso; foliolis calycinis patulis. *Schrank. Flor. salish. n. 42.*

Vulgatissima in pascuis sylvestribus, montosisque pratis. Floret sub finem Aprilis in Junium usque. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo rotundi spongiosi, albidi. Vagina radicalis oblique truncata, brevis.

Caulis strictus, teres, fistulosus, foliosus; in spica angulatus.

Folia radicalia linearilanceolata; terræ incumbentia, in rosulam posita; caulina vaginantia, ventricosa, unum alterum involvens; ultimum truncatum.

Spica modo conferta, modo laxa & rara oblonga. Bractæ coloratæ germine paulo longiores. Flores purpurei, rosei, carnei, albi, & ex viridi purpureo alboque variegati.

Calyx foliis ovatis, obtusis, coloratis, striatis, in galeam conniventibus; quorum duo tamen lateralia exteriora modicum distant.

Corollæ labium inferius obsolete quadrifidum latum; imo potius bilobum, lobis crenulato-finuatis reflexis; dependens, purpureum, medio album & punctis dilutioribus pictum.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Cranz. stirp. austr. p. 499.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 33. Flor. dan. tab. 253.*

LIV. ORCHIS LAXIFLORA. *Tab. 62.*

ORCHIS calycis foliis acutis reflexis; corollæ tubo germine longiore; labio trifido, crenulato.

ORCHIS bulbis indivisis, petalis reflexis, nectarii labio trifido crenato, cornu germine longiore. *Schmidt. orch. p. 222.*

ORCHIS radicibus subrotundis, petalis reflexis, nectarii labio bilobo, crenato, foliis ensiformibus. *Villars Fl. Delph. II. p. 29. n. 7.*

ORCHIS LAXIFLORA. *La Mark. Fl. Franc. III. 504.*

Habitat in pascuis asperis montosis, nemoribusque lapidosis; prope Be-raun. Floret Majo. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo rotundi, solidi, pubescentes, sordide pallidi. Vagina radicalis acuminata.

Caulis strictus angulatus, solidus, foliosus.

Folia lanceolata ad basim vaginantia, caulina erecta, radicalia decumbentia.

Spica laxa, rara. Bractæ coloratæ longitudine germinis; flores purpurascetes, ad sex.

Calycis folia ovata, acuminata, striata, duo interiora conniventia; exteriora reflexa.

Corollæ labium dependens latum, obtusum, crenulatum, trifidum; laciniis duabus lateralibus latis reflexis; media angustiore, minore, obsolete emarginata, & dilutioribus punctis picta. Cornu germinis paulo longius obliquum, curvam, in apicem obtusum attenuatum.

LV. ORCHIS PALUSTRIS. *Tab. 63.*

ORCHIS calycis foliis obtusis, exterioribus patulis; corollæ tubo obtuso; labio trifido, integro.

ORCHIS bulbis indivisis; nectarli labio trifido integro; cornu brevi obtuso; patalis erectis, interioribus conniventibus. *Schmidt. orch. p. 223.*

ORCHIS (PALUSTRIS,) bulbis indivisis; nectarli labio inverse triangulari, apice obiter trilobo; lobis rotundatis, medio emarginato; cornu obtuso; petalis obtusis, exterioribus patulis. *Jacq. icon rar. 181.*

ORCHIS PALUSTRIS. *Jacq. collect. 1. p. 75.*

ORCHIS MASCULA. *Cranz. stirp. austr. p. 500.*

Habitat rarissima planta in pratis uliginosis Circuli Klattovienſis ad piscinas inter Thyphas & Arundines; etiam in prato paludoso, vix sine submersionis periculo adnato, vulgo dicto Jſervieſe. Floret Junio & Julio. *Perez.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo solidi, ovati, pallide ochracei. Vagina radicalis elongata acuminata pallide ochracea.

Caulis strictus angulatus, fistulosus; foliosus, in spica flexuosus.

Folia basi vaginantia, longa, linearia, subensiformia, acuminata, canaliculata.

Spica laxa. Bractea lanceolata apice colorata, longitudinem germinis adaequant. Flores carnei.

Calyx foliis oblongis, obtusis; exterioribus erecto-patulis; interioribus conniventibus.

Corollae labium dependens planum, inverse triangulare, apice trilobum integrum; lobis lateralibus rotundatis, medio angustiore, & minore emarginato. Cornu obtusum germine paulo brevius.

Capsula erecta.

DESCRIP. *Jacq. l. c. Cranz. l. c.*

ICON. *Jacq. icon. rar. vol. 1.*

LVI. ORCHIS MASCULA. Tab. 64.

ORCHIS calycis foliis lanceolatis, exterioribus reflexis; corollae tubo obtuso, obliquo; labio quadrilobo crenulato.

ORCHIS bulbis indivisis, nectarii labio quadrilobo crenulato; cornu obtuso, petalis dorsalibus reflexis. *Linn. syst. — Schmidt orch. p. 223.*

ORCHIS radicibus subrotundis, petalis lateralibus reflexis, labello trifido, segmento medio longiori bifido. *Hall. bist. belv. n. 1283. Gen. orch. n. 18.*

Habitat in pratis montanis Bohemiæ. Copiose circa Thermas Carolinas & ad Gottesgab. Foret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo ovato-oblongi, solidi, farinosi, ex albido flavicantes. Vaginæ radicales acuminatæ.

Caulis strictus, teres lævis, in spica angulatus.

Folia radicalia, oblonga, lata, obtusa, basi vaginantia, & purpureis punctis picta; reliqua totum caulem vaginantia.

Spica longa, laxa. Bractææ germinis longitudine, coloratæ. Flores speciosi, purpurei.

Calyx foliis lanceolatis, acutis, purpureis; tria exteriora reflexa, duo interiora conniventia, pallidiora.

Corollæ labium inferius latum, dependens, violaceum, strikte trilobum; lobis rotundatis, crenulatis; medio productiori, latiori, bifido. Cornu obliquum, longitudine germinis, apice intumidum, obtusum & incurvum.

DESCRIPT. *Jacq. miscel. 2. p. 375. Hall. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 33. Jacq. icon. rar. vol. 1.*

OBSERV. II. Aliam ORCHIDEM, quam olim pro distincta specie habui, & nunc meliora edoctus, pro sola varietate ORCH. MASCULÆ agnosco, hic propono; est.

ORCHIS OVALIS. *Tab. 65.*

ORCHIS calycis foliis duobus lateralibus erecto-patentibus, reliquis conniventibus; corollæ tubo subascendente; labio trilobo integro, lobo medio emarginato.

ORCHIS bulbis indivisis; nectarii labio trilobo, lacinia intermedia obsolete emarginata subcrenulata; cornu longitudine germinis adscendente obtuso; petalis dorsalibus reflexis. *Schmidt orch. p. 224. Tab. Fig. 1.*

Habitat in pratis subalpinis Sudetorum; & ad Gottesgaab. Floret Junio, & Julio. *Perennis*.

OBSERV. Radix. Bulbi duo ovati, solidi, fordide albi. Vaginæ radicales brevissimæ, semiamplexicaules.

Caulis bipedalis & altior, strictus, crassus, versus apicem punctis purpureis pictus.

Folia radicalia, lata, ovalia, rotundata, plana, in vaginam decurrentia caulina vaginantia, acuta.

Spica speciosa, spithaminea, laxa. Bractæe germine paulo minores, coloratæ. Flores purpurei.

Calyx purpureus, foliis duobus lateralibus, exterioribus lanceolatis, acutis, erecto - patentibus; duobus interioribus conniventibus; supremo incumbente.

Corollæ labium inferius latum violaceum & punctis scabrum, trilobum integrum; lobus medius longior emarginatus & subcrenulatus. Cornu longitudine germinis, obtusum, subascendens.

LVII. ORCHIS USTULATA. Tab. 66.

ORCHIS calycis foliis ovatis acuminatis conniventibus; corollæ tubo truncato brevi; labio quadrifido, integro punctis scabro.

ORCHIS bulbis indivisis; nectarii labio quadrifido punctis scabro, cornu obtuso, petalis distinctis. *Linn. syst. — Schmidt. orch. p. 225.*

ORCHIS radicibus subrotundis, labello quadrifido, calcaribus brevissimis. *Hall. bist. belv. n. 1273. Gen. orch. n. 21.*

ORCHIS AMOENA. *Cranz. stirp. austr. p. 490.*

Habitat in pratis udis, nemorosis, & sylvaticis. Floret Majo, Junio. *Perennis*.

OBSERV. Radix. Bulbi duo subrotundi, pubescentes, fordide albidi, carnosissimi. Vagina radicalis acuminata.

Caulis teres, spithamam altus, tener, foliatus.

Folia lanceolata basi vaginantia, acuminata, canaliculata; ultimum ferme totum caulem vaginans.

Spica densissima, variae formae: ovata, conica, elongata, & etiam globosa. Bractearum germine multo breviores fuscae. Flores variegati.

Calyx foliis quinque ovatis acutis in galeam conniventibus, atro - purpureis, striatis.

Corollae labium inferius, dependens, album, punctis atro - purpureis adpersum; quadrifidum, laciniis linearibus; duobus mediis productioribus. Cornu brevissimum, curvum, truncatum; albidum.

DESCRIP. *Hall. l. c. Pollic. bist. palat. n. 845. Cranz. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 28. Flor. Dan. tab. 103.*

LVIII. ORCHIS COLUMNÆ. Tab. 67.

ORCHIS calycis foliis semiconfluentibus; corollae tubo brevissimo; labio quinquefido punctis scabro; laciniis linearibus, intermedia brevior.

ORCHIS bulbis indivisis, nectarii labio quinquefido; laciniis angustis linearibus; intermedia brevior; cornu incurvo brevissimo: petalis confluentibus. *Schmidt orch. p. 227.*

ORCHIS (TEPHROSANTHOS) radicibus subrotundis; nectario labio subquinquefido angustissimo, petalis confluentibus. *Villars. Fl. Delph. II. p. 32.*

ORCHIS Zoophora Cercopithecum exprimens Oreades. *Column. Ecphr. I. p. 319. Fig. 320.*

ORCHIS flore Simiam referens. *Baub. pin. 82.*

Incolit prata & pascua subhumida montosa. In Subalpinis, circa Friedland; ad Thermas Carolinas; Gottesgaab. Floret Junio, & Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo ovati, solidi, ex albido brunnei. Vaginarum radicales oblique truncatae.

Caulis strictus teres solidus; foliis vaginantibus vestitus; pedalis & ultra.

Folia radicalia ovato - lanceolata, acuta, versus basin attenuata, vaginantia, plana, canaliculata.

Spica elongata, laxiuscula. Bractæ germine breviores, acutæ, virides, apice coloratæ, striatæ. Flores variegati.

Calyx monophyllus, semiquinquefidus, acutus, cucullatus, ex viridi fuscus, striatus.

Corollæ labium inferius angustum, calyce duplo longius, dependens, album, maculis purpureis creberrimis variegatum, quinquefidum; laciniis linearibus, duabus supremis a basi in angulum acutum discedentibus, duabus inferioribus longioribus, intermedia minima dentem formante. Cornu dependens brevissimum, subscrotiforme, albidum.

ICON. *Column. l. c.*

LIX. ORCHIS MILITARIS. *Tab. 68.*

ORCHIS calyce monophyllo cucullato; corollæ tubo obtuso brevi; labio quinquefido duplici punctata linea variegato.

ORCHIS bulbis indivisis; nectarii labio quinquefido punctis scabro; cornu obtuso, petalis confluentibus. *Linn. syst. — Schmidt. orch. p. 225.*

ORCHIS radicibus subrotundis, spica conica, petalis conniventibus, nectarii labio trifido, lacinia media productiore bifida. *Gauan. Illustr. 74.*

ORCHIS radicibus subrotundis, spica conica, labello quadrifido, brachiolis & pectore perangustis. *Hall. bist. helv. n. 1277. Gen. orch. n. 22.*

ORCHIS radicibus subrotundis; barbæ quinquefidæ brachiolis longis; galea confluyente; cucullis purpureis. *Cranz. stirp. austr. p. 501.*

Incolit prata sylvatica humida, In undosis nemorosis Moldavæ; in sylvis circa Gynetz; subalpinis circa Friedland. Floret Majo, & Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo ovati, farinosi, pallide flaventes. Vaginæ radicales oblique truncatæ, laceræ.

Caulis strictus, teres, versus spicam, angulosus, uno alterove folio vaginante vestitus.

Folia radicalia lato - lanceolata, acuminata, ad basin vaginantia, canaliculata.

Spica cylindrica, densa, speciosa. Bractæe fuscae, exiguae. Flores ex lilaceo - purpurei.

Calyx monophyllus acutus, apice trifidus, in cucullum connivens, lilaceus, striatus.

Corollæ labium inferius dependens planum, speciosum, purpureum, medio albidum & violaceis punctis in duabus lineis longitudinalibus variegatum; quinquefidum, laciniis superioribus in angulum subrectum expansis, inferioribus patentibus, obtusis; intermedia angustiore, minore, acuta. Cornu medium germen adæquat, dependens, obtusum.

DESCRIPT. *Jacq. collect. 2 p. 268. Cranz, stirp. Austr. p. 501. Hall. l. c.*

ICON. *Jacq. icon. rar. vol. 2. Hall. l. c. tab. 28.*

LX. ORCHIS VARIEGATA. Tab. 69.

ORCHIS calycis foliis acutis conniventibus; corollæ tubo subulato erectiusculo, labio quadrifido circumferrato, punctis scabro.

ORCHIS bulbis indivisis; nectarii labio quadrifido circumferrato, punctis aspero; cornu subulato erectiusculo; petalis omnibus conniventibus. *Schmidt orch. p. 226.*

ORCHIS radicibus subrotundis, spica brevissima; labello breviter quadrifido, circumferrato, punctato. *Hall. hist. helv. n. 1275. Gen. orch. n. 20.*

ORCHIS militaris pratensis elatior, floribus variegatis. *Seguier. veron. 2. p. 123. tab. 15. f. 3.*

ORCHIS militaris minor. *Rupp. Fl. jenens. p. 295. tab. 6.*

ORCHIS TRIDENTATA. *Scop. Fl. carn. n. 1109.*

ORCHIS SIMIA *Villars. Fl. Delpb. II. p. 33.*

Incolit prata montana. In undis sylvaticis Moldavæ non procul *Natſchowiſſ*, vulgo dictis *Radischer Buschovina*, etiam in subalpinis non procul *Friedland*. Floret Majo, Junio, Julio, *Perennis*.

OBSERV. Radix. Bulbi ovati, solidi, albidii. Vagina radicalis oblique truncata.

Caulis spithamam altus, & pedalis, strictus, subangulosus, solidus, foliosus.

Folia

Folia lanceolata, acuminata, basi vagina caulem amplexantia, canaliculata; radicalia longa, versus vaginam attenuata.

Spica densissima globosa, aut ovata. Bractearum gemine paulo minores, etiam minimæ, lanceolatæ, coloratæ. Flores albi immaculati; aut carnei, & purpurei punctis variegati.

Calyx foliis quinque acutis in galeam conniventibus liliaceis: exterioribus lato - ovatis acuminatis, interioribus lanceolatis, brevioribus.

Corollæ labium inferius latum, planum, carneum, punctis plurimis aspersum, quadrifidum; laciniæ laterales integræ, lineares; duo inferiores latæ, rotundatæ ferratæ; ad divisionem denticulo notatæ. Cornu erectiusculum, subulatum gemine brevius.

DESCRIPT. *Jacq. collect. 2. p. 267. Hall. l. c.*

ICON. *Rupp. l. c. Hall. l. c. tab. 30. Jacq. icon. rar. vol. 2.*

LXI. ORCHIS FUSCA. Tab. 70.

ORCHIS calyce monophyllo cucullato; corollæ tubo obtuso, brevi; labio lato, quinquefido; laciniis superioribus angustis, integris, inferioribus latis crenulatis; intermedia minima acuta.

ORCHIS bulbis indivisis, nectarii labio quadrifido: laciniis oblongis, cornu brevi, petalis confluentibus. *Linn. syst. — Schmidt. orch. p. 228.*

ORCHIS radicibus subrotundis, spica longa, labello quadrifido, brachiolis angustis, crurculis latis, ferratis. *Hall. hist. belv. n. 1276. Gen. orch. n. 21.*

Crescit in sylvis montosis, circa arcem Karlstein in monte wisoka Hora copiose. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo magni oblongi, solidi, farinosi, ex albido flavescentes. Vagina radicalis brevis oblique truncata.

Caulis strictus, bipedalis, crassus, angulatus, folio uno alterove vaginanti vestitus.

Folia radicalia maxima, lato - lanceolata, obtusiuscula, ad quatuor uncias lata, semipedem longa, lucida, nitida, basi vaginantia.

Spica pedalis interdum, densa. Bractæ germinæ multo breviores. Flores ex atro - purpureo, rubro & albo variegati, speciosi.

Calyx monophyllus trifidus, acutus, atro - purpureus, nigro striatus; constat foliis tribus exterioribus ovatis in galeam connatis; duobus interioribus subulatis parieti exteriorum adnatis.

Corollæ labium inferius dependens, latum, planum albidum, laciniis purpurascens, atro - purpureis punctis adspersum, quinquefidum: lacinia superiores in angulum subrectum expansæ, lineares, obtusæ inferiores longe, latæ, rotundatæ aut truncatæ, crenatæ; lacinia intermedia solum dentem parvum acutum format. Cornu dependens, breve, intumidum, incurvum.

DESCRIPT. *Jacq. Fl. austr. tab. 307. Hall. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c. Hall. l. c. tab. 31.*

LXII. ORCHIS MORAVICA. Tab. 71.

ORCHIS calycis foliis ovatis acuminatis conniventibus; corollæ tubo subulato brevi; labio trifido: lacinia media subrotunda, emarginata amplissima, eroso - crenulata.

ORCHIS bulbis indivisis; nectarii labio trifido; lacinia media, subrotunda emarginata, amplissima; petalis conniventibus. *Linn. syst.*

Rarissima planta crescit in montanis sylvis Quercinis Circuli Regio-Hradecensis. Floret Junio. *Perennis.*

OBSERV. ORCHIDEM illam MORAVICAM, quam Celeb. *Jacquinus* ex Moravia a Venerab. *Boccio* accepisse in Collectaneis Vol. I. asseruit, nec ego unquam in Moravia, nec Dom. *Schopf excell. Comit. de Mitrowsky* hortulanus & botanicus invenit; aliam facie & habitu ORCH. FUSCÆ characteribus tamen ORCH. MORAVICÆ in Bohemia valde raram hic propono. En discrimina!

Radix. Bulbi duo, ovati, magni, fuscescentes. Vaginæ radicales brevæ, acutæ.

Caulis semibipedalis, teres, fistulosus; pruinofus, foliosus.

Folia magna, lato - lanceolata, acuminata, basi vaginantia, nervo crasso canaliculato purpurasc.

Spica densa conica, palmaris. Bractæa germine multo breviores. Flores speciosi, variegati.

Calyx foliis quinque conniventibus in galeam; tria exteriora lato-ovata, acuminata, subaristata, viridescens, purpureo striata, duo interiora linearia minora.

Corollæ labium inferius latissimum, planum, ex carneo albidum, rubris punctis variegatum, trifidum; laciniae laterales lineares, integre, obtusæ, media amplissima, emarginata eroso-crenulata, subundulata, medio denticulo notata. Cornu descendens subulatum, germine multo brevius.

DESCRIPT. *Jacq. collect. vol. 1.*

ICON. *Jacq. icon. rarior. Vol. 1.*

LXIII. ORCHIS PALLENS. *Tab. 72.*

ORCHIS calycis foliis lateralibus patentibus; corollæ tubo obtuso mediocri ascendente; labio trifido integerrimo, erectiusculo.

ORCHIS bulbis indivisis, nectarii labio trifido integerrimo, cornu obtuso mediocri, petalis patentibus. *Linn. syst. — Schmidt orch. p. 228.*

ORCHIS radicibus subrotundis, petalis galeæ lineatis, labello trifido, integerrimo. *Hall. bist. belg. n. 1281. Gen. Orch. n. 17.*

Habitat in nemoribus & sylvis montosis subhumidis. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo subrotundi pallide flaventes. Vagina radicalis lata, oblique truncata, pallida.

Caulis strictus, solidus, angulatus, semipedalis.

Folia alterna oblonga, lata, obtusa, basi vaginantia, canaliculata.

Spica laxa pauciflora. Bractæa lineari-lanceolata, acutæ, longitudine germinis. Flores pallide flavi.

Calyx foliis ovatis acutis, striatis; tribus superioribus conniventibus, depressis, labio inferiori incumbentibus, duobus lateralibus expansis.

Corollæ labium inferius obliquum, planum, latum, trilobum; lobis æqualibus, rotundatis, integerrimis. Cornu ascendens, apice intumidum, obtusum, incurvum, germinis fere longitudine.

DESCRIPT. *Jacq. Fl. Austr. tab. 45. Hall. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c. Hall. l. c. tab. 30.*

✱ ✱ *Bulbis palmatis.*

LXIV. ORCHIS LATIFOLIA. Tab. 73.

ORCHIS calycis foliis lateralibus patentibus; corollæ tubo conico; labio trilobo lateribus reflexo; bracteis germinibus longioribus,

ORCHIS bulbis subpalmatis rectis, nectarii cornu conico; labio trilobo lateribus reflexo, bracteis flore longioribus. *Lin. syst. Schmidt orch. p. 229.*

ORCHIS radicibus palmatis, caule fistuloso bracteis maximis, labello trifido serrato, medio segmento obtuso. *Hall. hist. belv. n. 1279.*

ORCHIS bulbis subpalmatis; cornu conico; labio inferiore trifido; bracteis flores superantibus; caule fistuloso. *Schrank. Flor. Salish. n. 44.*

ORCHIS COMOSA *Scop. Fl. carn. n. 1120.*

Vulgatissima in pratis uliginosis Bohemiæ. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo inagui, compressi, palmati, quadripartiti, solidi, farinosi, pallide flaventes. Vagina radicalis fusca, truncata.

Caulis strictus angulatus, fistulosus, variæ altitudinis, palmaris, pedalis & bipedalis, foliosus.

Folia alterna lato-lanceolata, acuminata, canaliculata, inferiora basi vaginuantia, reliqua amplexicaulia, fere perforata.

Spica densa cylindrica. Bractæ lanceolatæ, coloratæ, flores superantes. Flores purpurei.

Calyx foliis quinque ovatis, acuminatis, purpureis; tribus superioribus in galeam conniventibus, duobus lateralibus expansis.

Corollæ

Corollæ labium dependens, latum, trilobum, crenatum, purpureum, medio albidum & punctis dilutioribus variegatum; lobis æqualibus rotundatis; lateralibus reflexis. Cornu conicum, obliquum, longitudine germinis,

DESCRIPT. *Hall. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 30. Flor. dim. tab. 266.*

OBSERV. II. Variat floribus albis, carneis, & atropurpureis, nec non foliis latioribus & angustioribus, immaculatis, & maculis purpureis eleganter pictis. Singularem plantam, quæ omnium Orchidum Bohemicarum altissima est, in *Maiers physikalischen Aufsätzen. 1 Th. p. 233.* descripsi sub nomine specifico; nunc libens errorem corrigo, & sub sola varietate trado; est

ORCHIS LONGEBRACTEATA. *Tab. 74.*

ORCHIS calycis foliis exterioribus reflexis; corollæ tubo conico germine brevior; labio profunde trilobo; bracteis longissimis.

ORCHIS bulbis palmatis patentibus; nectarii cornu germinibus brevior; labio profunde trilobo; petalis reflexis; bracteis longissimis. *Schmidt orch. p. 233.*

Crescit in pascuis paludosis Sudetorum, montium Iseræ majoris fluvii ad Gottesgaab. Floret Junio, & Julio. *Perennis.*

DESCRIPT. Bulbi majores, quam in ORCH. LATIFOLIA.

Caulis tripedalis, strictus.

Folia inferiora ovata, obtusa, reliqua ovalia, acuminata, maculis purpureis hinc inde picta.

Spica pedalis, laxiuscula. Bractææ lanceolatæ, acutæ, coloratæ, medio fulcatæ; inferiores germine triplo longiores. Flores purpurei, variegati.

Calyx ut in ORCH. LATIFOLIA, folia lateralia magis reflectuntur.

Corollæ labium profunde trilobum, crenatum; lobo medio latiore emarginato. Cornu rectum germine paulo brevius.

LXV. ORCHIS CRUENTA. *Tab. 75.*

ORCHIS calycis foliis exterioribus patulis ; corollæ tubo germine brevior; labio integro, obcordato, crenato; bracteis longitudine germinis,

ORCHIS bulbis palmatis, nectarii cornu germine brevior, labio indiviso obcordato crenato; petalis dorsalibus patulis. *Schmidt orch. p. 230. Flor. Dan. tab. 876.*

Non raro cum antecedente reperitur; præsertim in pratis uliginosis circa Zbirow & St. Benignam. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo palmati crassi, patentes, alidi. Vagina radicalis oblique truncata, fusca.

Caulis strictus, solidus, teres, versus spicam angulatus & purpurascens.

Folia alterna, lanceolata, plana, versus basim vagina brevi caulem amplectentia, atrovirida, & maculis crebrioribus cruentis picta.

Spica densa oblonga. Bractæ longitudine germinis, etiam breviores lanceolatae, purpureæ. Flores purpurei, immaculati.

Calycis folia lanceolata, tria exteriora distantia, patula, duo interiora conniventia.

Corollæ labium dependens, latum, planum, obcordatum, integrum, crenatum, apice obtuse emarginatum, purpureum & venis dilutioribus percursum. Cornu erectiusculum, germine brevius.

ICON. *Flor. dan. tab. 876.*

LXVI. ORCHIS INCARNATA. *Tab. 76.*

ORCHIS calycis foliis exterioribus reflexis; corollæ tubo recto conico obtuso; labio obscure trilobo ferrato; bracteis floribus longioribus.

ORCHIS bulbis palmatis; nectarii cornu conico: labio obscure trilobo ferrato, petalis dorsalibus reflexis. *Linn. syst. — Schmidt orch. p. 230.*

ORCHIS radicibus palmatis, coloratis, labello circumferrato, trilobato, lobo medio emarginato. *Hall. bist. belv. n. 1280.*

ORCHIS LATIFOLIA. *Scop. Fl. carn. n. 1118.*

Habitat in montosis sylvaticis, Circa arcem Carlstein. Floret Majo.
Perennis.

OBSERV. Radix. Bulbi duo ovati, bipartiti, semiteretes, albidi, mucilaginosi. Vaginæ radicales fissæ.

Caulis strictus, fistulosus, teres, foliosus, purpurascens.

Folia lanceolata basi vaginantia, planâ, læte viridia, nitida, succulenta.

Spica conica, pauciflora, laxiuscula. Bractæ lanceolatæ, acuminatæ: purpureæ, floribus longiores. Flores purpurei.

Calyx foliis lanceolatis; tribus exterioribus reflexis; duobus interioribus conniventibus.

Corollæ labium dependens, latum, planum, ferratum, obscure trilobum, lobo medio multo angustiore & paululum productiore. Cornu rectiusculum, dependens, obtusum, longitudine germinis.

DESCRIPT. *Hall. l. c.*

LXVII. ORCHIS SAMBUCINA. *Tab. 77.*

ORCHIS calycis foliis lateralibus patentibus; corollæ tubo incurvo, conico, apice emarginato; labio trilobo, crenulato; bracteis longitudine florum.

ORCHIS bulbis subpalmatis erectis, nectarii cornu conico, labio ovato subtrilobo, bracteis longitudine florum. *Linn. syst. — Schmidt orch., p. 231.*

ORCHIS *Hall. bist. belv. n. 1280. var. β.*

Habitat in sylvis, nemoribusque montosis. Circa St. Ivanum, ad arcem Carlstein, ad Gottesgaab &c. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo ovati, bipartiti, teretes, farinosi, pallide flaventes. Vaginæ radicales oblique truncatæ.

Caulis strictus, semipedalis & ultra, solidus, angulosus, præsertim versus apicem.

Spica ovata, laxiuscula, speciosa. Bractæ lanceolatæ, acuminatæ, longitudine florum, ex viridi flavescentes. Flores ochroleuci, purpureis venis & punctis variegati, suaveolentes.

Calycis folia lanceolata, acuta, flava, striata, duo exteriora lateraliter expansa, reliqua in cuculum conniventia.

Corolla labio inferiore latissimo, lateribus modicum reflexo, trilobo, crenato - crenulato; lobis rotundatis, medio minore; ceterum flavo, venis & punctis purpureis picto. Cornu germinis longitudine conicum, incurvum, dependens, apice intumidum, emarginatum, subscrotiforme.

DESCRIP. *Jacq. Fl. Aust. t. 108.*

ICON. *Jacq. l. c.*

LXVIII. ORCHIS MACULATA. *Tab. 78.*

ORCHIS calycis foliis exterioribus erectis, corollæ tubo recurvo, labio trilobo: lobis lateralibus latis, crenatis, intermedio angustiore integerrimo; bracteis longitudine germinis.

ORCHIS bulbis palmatis, nectarii cornu germinibus brevioribus; labio plano, petalis dorsalis erectis. *Linn. syst. veget. p. 810. Schmidt. orch. p. 232.*

ORCHIS radicibus palmatis, caule solido, labello trifido, serrato, medio segmento acuminato. *Hall. bist. belv. n. 1278. Orch. gen. n. 14.*

ORCHIS bulbis palmatis; cornu germinibus subbrevioribus; labio inferiore trifido: laciniis lateralibus, latioribus, crenatis, intermedia integerrima; foliolis calycinis lateralibus patentibus. *Schrank. Fl. Salisb. n. 45.*

Frequens in pratis montanis subhumidis; ad Thermas Carolinas, Gottesgaab, Reichenberg, Friedland, &c. Floret Majo, Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo palmati, distantes, farinosi, quadripartiti, pallide flavescentes, compressiusculi. Vaginæ radicales truncatæ, fusæ.

Caulis strictus varix altitudinis, teres, solidus.

Folia lanceolata, acuminata, carinata, basi vaginantia, maculis ferrugineis aut purpureis picta.

Spica densa, varix altitudinis & figuræ; palmaris, digitalis, pollicaris; ovata, conica, elongata, pyramidata. Bractæ lanceolatæ longitudine germinis. Flores inconstantis coloris.

Calycis folia lanceolata: tribus exterioribus erectis, duobus interioribus conniventibus.

Corollæ labium, dependens, lineis & maculis variegatum, trilobum; lobi laterales obtusi, crenati; intermedius angustior acuminatus integerrimus. Cornu conicum, obtusum, germine brevius, apice recurvum.

Variat foliis immaculatis; floribus purpureis, roseis, carneis, albis, ochroleucis, unicoloribus, & variegatis.

DESCRIP. *Hall. l. c. Cranz. stirp. austr. p. 492.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 32.*

LXIX. ORCHIS COMOSA. Tab. 79.

ORCHIS calycis foliis conniventibus; collaræ tubo recto obtuso germen adæquantem; labio trifido plano crenato; lacinia intermedia latiore; bracteis flores superantibus.

ORCHIS bulbis palmatis; spica conglobata; nectarii labio trifido crenulato; cornu conico longitudine germinis; bracteis floribus longioribus. *Schmidt. orch. p. 233.*

Crescit in pratis montanis sylvaticis udis. Ad Malschowitz in monte Drabow, ad St. Benignam; ad Gottesgaab, ad Reichenberg &c. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo recti, palmati, tripartiti, mucilaginosi, albidii. Vagina radicalis oblique truncata.

Caulis erectus, gracilis, teres, pedalis, foliosus.

Folia alterna, lanceolata, acuminata, inferiora obtusa, basi vaginantia, longa, sensim minora, suprema lineari-lanceolata, semiamplexicaulia; omnia nitida, late viridia & supra maculis purpureis confluentibus transversim picta.

Spica confertissima, globosa, post deflorescentiam elongata. Bractæa floribus, duplo longiores lineares, subsetaceæ comosam densæ spicæ faciem conciliant. Flores carnei immaculati.

Calycis folia ovata, acuta, in galeam conniventia.

Corolla labio inferiore dependente, plano, profunde trifido, crenato; laciniis obtusis lateralibus expansis, intermedia longiore, latiore. Cornu rectum, conicum, obtusum, longitudine germinis.

DESCRIPT. *Schmidt. l. c.*

ICON. *Schmidt. l. c. tab. Fig. 3.*

LXX. ORCHIS CONOPSEA. *Tab. 80.*

ORCHIS calycis foliis lateralibus patentibus; corollæ tubo setaceo longissimo; labio trifido; bracteis germinibus longioribus.

ORCHIS bulbis palmatis; nectarii cornu setaceo germinibus longiore: labio trifido; petalis duobus patentibus, *Linn. syst. — Schmidt. orch. p. 219.*

ORCHIS radicibus palmatis; caespice longissimo; labello trifido, obtuso, unicolore. *Hall. bist. belv. n. 1287. Orch. gen. n. 25.*

ORCHIS bulbis palmatis; cornu angustissimo, germen superante; labio inferiore trifido; calycis foliolis duobus patentibus. *Schranck. Fl. Salisb. n. 47.*

In pratis montanis vulgatissima. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo magni, patentes, palmati, quadripartiti, pallide flaventes, Vagina radicalis fusca truncata,

Caulis strictus, pedalis & altior, teres, solidus, foliosus,

Folia longa, lineari lanceolata, basi vaginantia canaliculata, sensum minora; suprema semiamplexicaulia,

Spica elongata laxiuscula. Bractæa lanceolatæ germinibus longiores. Flores rosei.

Calycis folia lanceolata, obtusiuscula, duo lateralia exteriora alarum instar expansa, supremum incumbens; duo interiora conniventia,

Corollæ

Corollæ labium inferius planum, trifidum, integrum; laciniis obtusis æqualibus. Cornu setaceum, germine duplo longius, dependens, arcuatum.

Variat foliis latioribus & angustioribus; floribus puniceis, sanguineis, roseis, carneis & albis.

DESCRIPT. *Follicb. bist. pal. n. 850. Hall. l. c. Cranz. stirp. austr. p. 507.*

ICON. *Flor. Dan. tab. 224. Hall. l. c. tab. 29.*

LXXI. ORCHIS ODORATISSIMA. Tab. 81.

ORCHIS calycis foliis exterioribus patentibus; corollæ tubo recurvo germine brevior; labio trilobo; bracteis germinibus æqualibus.

ORCHIS bulbis palmatis; nectarii cornu recurvo brevior; labio trilobo, foliis linearibus. *Link. syst. — Schmidt. orch. p. 234.*

ORCHIS radicibus palmatis, labello obtuse trifido, concolore, calcare germine breviori. *Hall. bist. belv. n. 1274. Orch. gen. n. 13.*

ORCHIS bulbis palmatis; cornu recurvo; labio inferiore ovato, acuminato; foliis linearibus. *Schrank. Fl. Salisb. p. 46.*

Habitat in pascuis siccis montosis, nec non pratis apricis arenosis. Non raro cum ORCH. CONOPSEA. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo oblongi recti, palmati, quadripartiti; fibris longis teretibus. Vaginæ radicales acutæ, apice deustæ.

Caulis pedalis strictus, solidus, teres, foliosus.

Folia linearia longa; radicalia basi vaginantia; caulina semiamplexicaulia, acuminata, sensim minora.

Spica oblonga laxiuscula. Bractææ, coloratæ, germinibus subæquales. Flores purpurei, fragrantés.

Calyx foliis ovatis acutis; duobus lateralibus exterioribus patentibus, supremo erecto, duobus interioribus conniventibus.

Corollæ labium inferius dependens, planum, trilobum; lobis acutiusculis, integerrimis, intermedio paululum productiore. Cornu germine brevius, recurvum, acutum.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Jacq. Fl. austr. t. 264.*

ICON. *Jacq. l. c. Hall. l. c. tab. 29.*

LXXII. ORCHIS SUAVEOLENS. *Tab. 82.*

ORCHIS floribus subrefupinatis; calycis foliis patentibus; corollæ tubo germine brevior; labio trifido integro; bracteis germinibus brevioribus.

ORCHIS radicibus palmatis, spica ovata, floribus semisupinatis, nectario labio semiovato bidentato, foliis linearibus. *Villars bist. de Dauph. II. p. 38.*

Crescit in pascuis sterilibus montium ad limites Bavarix versus Bergei-Münstein; rarissima. Floret Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo palmati, semiteretes, recti, bi- aut tripartiti, farinosi; pallide flaventes. Vaginæ radicales acuminatæ. Caulis erectus, debilis, teres, pedalis.

Folia linearia acuta; radicalia vaginantia; caulina amplexicaulia, sensim minora.

Spica ovata, aut conica ejusdem fere figuræ, ut in ORCH. PYRAMIDALI. Bractæe germine duplo breviores, ovatæ, acutæ. Flores purpurascentes, subrefupinati.

Calycis folia ovata acuta, omnia patentia, duo interiora minora.

Corollæ labium inferius dependens, obovatum, trifidum: laciniis omnibus æqualibus, rotundatis, integerrimis. Cornu recurvum, obtusum, germine brevius.

DESCRIPT. *Villars. l. c.*

ICON. *Villars, l. c. tab. 1.*

☆☆☆ *Bulbis fasciculatis.*

LXXIII. ORCHIS ABORTIVA. *Tab. 83.*

ORCHIS calycis foliis patentibus; corollæ tubo conico; labio ovato integerrimo; caule aphylo.

OR-

ORCHIS bulbis fasciculatis filiformibus, nectarii labio ovato integerrimo, caule aphyll.
10. *Linn. syst. — Schmidt. orch. p. 235.*

Serapias abortiva. *Scop. Fl. carn. n. 1130.*

Epipactis aphylla, calcare longo, labello ovato lanceolato. *Hall. bist. belg. n. 1288. Orch. gen. n. 14.*

Habitat in montosis, lapidosis, umbrosis; in Sylva Bohemica pratis.
Flóret Majó & Júnio. *Pereñnis.*

OBSERV. Radix fibris teretibus, filiformibus, fasciculata.

Caulis erectus, firmus, crassus, subangulatus; cubitalis, violaceus, vaginis loco foliorum & squamis vestitus.

Spica pauciflora, rara. Bractææ, germinis longitudine. Flores remoti quinque aut sex, speciosi, violacei.

Calycis folia omnia patentia lanceolata; duo exteriora lateralialia alarum instar expansa, supremum latius margine inflexum, galeam formans, erectum; duo interiora angustiora, minoraque ascendencia.

Corollæ labium inferius ovatum, acutiufculum, integerrimum, dependens. Cornu longitudine germinis, conicum, incurvum.

DESCRIP. *Jacq. Fl. austr. tab. 193. Hall. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c. Hall. l. c. tab. 36.*

SATYRIUM. Tab. 84.

Calyx pentaphyllus, coloratus, foliis tribus exterioribus, duobus interioribus. Corolla monopetala, bilabiata; labio superiore brevissimo, erecto, stamina recipiente; inferiore plano pendulo postice basi bursa scrotiformi prominente. Germen supedunculatum contortum.

LXXIV. SATYRIUM HIRCINUM. Tab. 85.

SATYRIUM bulbis subrotundis, integris; calycis foliis conniventibus; corollæ labio trifido: laciniis lateralibus acutis, undulatis; intermedia longissima obliqua apice bifida.

SATYRIUM bulbis indivisis, foliis lanceolatis, nectarii labio trifido: intermedia lineari elongata obliqua præmorsa. *Linn. syst.* —

ORCHIS radicibus subrotundis, labello longissimo, tripartito, plicato. *Hall. bist. belv. n. 1268.*

ORCHIS hircina. *Scop. Fl. carn. n. 1113. Cranz. stirp. austr. p. 484. Schmidt. orch. p. 235.*

Crescit in montanis fagetis & quercinis sylvis ad undas Moldavæ, ad St. Benignam &c. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo magni, ex ovato rotundati, mucilaginosi, hircinum odorem spirantes, albidi.

Caulis strictus, pedalis, bipedalis, & altior, teres, foliis vaginatis vestitus; in spica angulatus.

Folia radicalia lato - lanceolata, acuminata, semipedalia, medio carinata; caulina caulem involventia, ventricosa, magis vaginantia.

Spica laxa multiflora. Bractæe lineares, longitudine germinis. Flores albi, variegati, hircosi.

Calyx foliis tribus exterioribus ovatis, obtusis, in galeam conniventibus, & duo interiora folia parva linearia includentibus, purpurascens, striatis.

Corollæ labium inferius longissimum, basi gibbum, villosum & punctis variegatum, demum dividitur in lacinias tres, quorum duæ laterales acuminatæ undulatæ; intermedia elongata, linearis, bifida & apice reflexa est. Bursa sub basi labii inferioris brevis, obtusa, emarginata.

Germinum erectum manifeste pedicellatum.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Jacq. Flor. austr. tab. 367.*

ICON *Jacq. l. c. tab. 367. Hall. l. c. tab. 25.*

LXXV. SATYRIUM VIRIDE. Tab. 86.

SATYRIUM bulbis bipartitis; calycis foliis conniventibus; corollæ labio lineari tridentato.

SATYRIUM bulbis palmatis, foliis oblongis, obtusis, nectarii labio lineari trifido: intermedia obsoleta. *Lin. syst.*

ORCHIS radicibus palmatis, galea connivente, labello trifurco calcare brevissimo. *Hall. bist. helv. n. 1269. Gen. Orch. n. 12.*

ORCHIS bulbis bifidis; labio inferiore lineari, apice tridentato; foliis inferioribus oblongo ovatis. *Schrank. Fl. Salisb. n. 48.*

ORCHIS viridis. *Cranz. stirp. austr. p. 491. Scop. Flor. carn. n. 1122. Allion. Fl. ped. n. 1846. Schmidt orch. p. 237.*

Crescit in montosis pratis, ficcis; in Sudetis, & ad Gottesgaab. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo albi, profunde bifidi; lacinii teretibus. Vaginæ radicales oblique truncatæ, obtusæ.

Caulis strictus, palmaris, & pedalis, angulatus, foliosus.

Folia ovato - oblonga, acutiuscula, amplexicaulia, basi vagina brevi instructa; inferiora obovata obtusa, late viridia, septennervia, medio macula nitida albida pruinosa colorata.

Spica elongata, laxa. Bractæe lanceolatae, coloratae, germinibus duplo longiores. Flores ex virescente ferruginei.

Calycis folia ovata, acuta in galeam conniventia,

Corollæ labium inferius dependens, lineare, viridescens, apice tridentatum, ferrugineum; dente medio obsoleto. Bursa labii apice dilatata, obtusa, brevis.

Germen subsessile.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Cranz. l. c.*

ICON. *Loefell. Flor. pruss. tab. 59. Flor. dan. tab. 77. Hall. l. c. tab. 26.*

OBSERV. II. Aliam plantam, quam nunc pro sola varietate SATYRII VIRIDIS agnosco, in *Mayers phys. Aufsaße. 1 Th.* proposui, sub nomine ORCHIDIS FERRUGINEÆ. En discrimina!

SATYRIUM FERRUGINEUM. *Tab. 37.*

SATYRIUM bulbis bipartitis; calycis foliis exterioribus patulis; corollæ labio lineari, apice obscure tridentato.

ORCHIS bulbis palmatis, foliis obovatis obtusis; nectarii labio lineari indiviso; petalis dorsalibus expansis. *Schmidt orch. p. 238.*

Habitat in pratis subalpinis uliginosis montium Iseræ majoris fluvii; ad Gottesgaab auf den kalten Winter. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radices ut in SATYR. VIRIDI.

Caulis strictus, vix palmaris, angulatus, fulcatus.

Folia radicalia duo alterna, rotundata, amplexicaulia, vaginantia, septennervia, medio macula ferruginea pruinosa picta; caulina duo, nec plura: inferius ovato - acuminatum, breviter vaginatum, amplexicaule; summum lanceolatum, sessile.

Spica elongata, laxa, pauciflora. Bractæe coloratae germinibus longiores. Flores ex ferrugineo virescentes.

Calycis

Calycis folia tria exteriora patula, duo interiora conniventia, viridia, ferrugineis lineis striata.

Corollæ labium inferius lineare apice tribus denticulis notatum, medio macula ferruginea pictum.

DESCRIPT. *Schmidt. l. c.*

ICON. *Schmidt. l. c. Fig. 4.*

LXXVI. SATYRIUM ALPINUM. *Tab. 88.*

SATYRIUM bulbis profunde bipartitis; calycis foliis exterioribus patentibus; corollæ labio trifido, integro.

Crescit in pratis alpinis Sudetorum; bei dem kleinen Teich. Planta rarissima. Floret Julio, & Augusto. *Perennis*. Ex alpinis Schneeberg Austria etiam specimina habeo.

OBSERV. Radix. Bulbi duo usque ad basim bipartiti, semiteretes, fuscescentes. Vaginæ radicales imbricatæ, oblique truncatæ.

Caulis erectus, digitalis, angulatus, uno alterove folio lanceolato, amplexicauli instructus.

Folia radicalia alterna, lato-ovata, acuminata, amplexicauli-vaginantia, margine subundulato-incurvata, late viridia, immaculata, canaliculata.

Spica biuncialis, densa. Bractæ lanceolatæ, acutæ, virides, germinibus paulo longiores. Flores ex viridi fusci.

Calyx pentaphyllus, viridis, striatus: foliis ovatis acutis; duobus lateralibus externis expansis, supremo erecto; duobus internis conniventibus.

Corollæ labium inferius obliquum, latiusculum, planum, fuscum, trifidum: laciniis integerrimis æqualibus. Bursa labii brevis, colo tenui, & apice obtuso dilatato.

Gemina incurvata subsessilia.

LXXVII. SATYRIUM NIGRUM. *Tab. 89.*

SATYRIUM bulbis palmatis tripartitis: spica conglobata; floribus resupinatis; calycis foliis patentibus; corollæ labio indiviso.

SATYRIUM bulbis palmatis , foliis linearibus , nectarii labio refupinato indiviso.
Linn. syst.

ORCHIS radicibus palmatis , spica densissima , flore refupinato , calcare brevissimo.
Hall. bist. belv. n. 1271. Gen. Orch. n. 9.

ORCHIS bulbis palmatis ; foliis linearibus ; spica conferta ; floribus refupinatis , labio inferiore indiviso , ovato , acuto , *Scrank. Flor. Salisb. n. 49.*

ORCHIS nigra. *Allion. Fl. ped. n. 1845, Scop. Fl. carn. n. 1123, Schmidt orch. p. 238.*

ORCHIS miniata, *Cranz, stirp. Austr. p. 487.*

Habitat in alpinis Sudetorum ; in den Teufelsgräbchen ; auf der weissen Wiese , &c. Floret Julio. *Perennis*,

OBSERV. Radix. Bulbi duo palmati , profunde tripartiti , recti , albid. Vaginæ radicales flaccidæ.

Canlis strictus dodrantalis , solidus , angulosus , foliosus.

Folia radicalia linearia , tamen hinc inde laciufcula , obtiuscula , conferta , vaginantia ; caulina alterna linearia , tenuissima , acuminata , sessilia.

Spica densissima conglobata , ovato - conica. Bractææ lineares , germenibus longiores , coloratæ. Flores punicei , odori , refupinati.

Calyx pentaphyllus ; foliis oblongis , acutis , patentibus , puniceis.

Corollæ labium inferius erectum , indivisum , ovatum , antice carinatum , crenulatum , calycinis foliis paulo longius. Bursa labii brevissima.

DESCRIPT. *Jacq. Fl. Austr. tab. 368. Hall. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c. Hall. l. c. tab. 27.*

LXXVIII. SATYRIUM ALBIDUM. Tab. 90.

SATYRIUM bulbis fasciculatis ; calycis foliis conniventibus ; corollæ labio trifido acuto ; lacinia intermedia obtusa.

SATYRIUM bulbis fasciculatis , foliis lanceolatis , nectarii labio trifido acuto ; intermedia obtusa. *Linn. syst.*

ORCHIS radicibus confertis, teretibus, calcare brevissimo, labello trifido. *Hall. bist. belv. n. 1270. Gen. Orch. n. 8.*

ORCHIS albida. *Scop. Fl. carn. n. 1124. Schmidt. orch. p. 239.*

ORCHIS alpina. *Cranz. stirp. Austr. p. 486.*

Habitat in pratis subalpinis Sudetorum; in montibus Iseræ fluvii; in Sylva Bohe mica; ad Gottesgaab, Joachimsthal. &c. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix fibris crassis, teretibus, albis, fasciculata. Vaginæ radicales apice deussæ, oblique truncatæ, obtusæ.

Caulis strictus, pedalis, solidus, teres, foliosus.

Folia radicalia obovata, obtusa, caulina lanceolata, acuta, basi vaginantia; sensim minora.

Spica oblonga, digitalis, densa. Bractæ ovato - lanceolatæ, germinibus paulo longiores. Flores albidis, parum odori.

Calycis folia erecto - conniventia, ex albido viridescencia.

Corollæ labium inferius vix calycinis foliis longius, obliquum, latum, planum, trifidum; laciniis acutis lateralibus, intermedia obtusa, paulo productiore. Bursa labii brevissima, incurva, obtusa.

DESCRIP. *Hall. l. c. Cranz. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 26. Flor. dan. tab. 115.*

LXXIX. SATYRIUM EPIPOGIUM. *Tab. 90.*

SATYRIUM bulbis compressis dentatis; caule vaginato; floribus resupinatis; calycis foliis patente - reflexis; corollæ labio indiviso crenato.

SATYRIUM bulbis compressis dentatis, caule vaginato; nectarii labio resupinato indiviso. *Linn. syst. Villars. bist. Dauph. II. p. 44. tab. 1.*

Epipogium. *Gmel. Flor. Sib. 1. p. 12. tab. 2. f. 2.*

Epipactis caule aphylo, flore supinato: labello ovato - lanceolato, calcare ovato turgido. *Hall. bist. belv. n. 1289.*

ORCHIS aphylla. *Schmidt. orch. p. 240*

Rarissima hucusque Bohemiæ planta. In montosis, umbrosis versus Palatinatum vulgo dictis: *Königsgebürg.* Floret Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix compressa ramosa dentata, ut in Corallorrhiza. Caulis, tener, debilis, semipedalis, aphyllus, subgeniculatus; vaginis duabus, aut tribus flaccidis, bifidis ferratis fuscescentibus vestitus.

Folia nulla.

Flores resupinati, remoti, pauci, pedicellati, penduli, ex flavo purpureascentes. Bractæ ovato-lanceolatæ, longitudine germinum.

Calycis folia lanceolata, patentia, apice reflexa, flava.

Corollæ labium inferius supinatum indivisum, ad basim in utraque parte appendice ovata ornatum, crenatum, purpureum. Bursa labii versus apicem spicæ spectans, turgidum, obtusum.

Germina ovata pedicellis inflexis insidentia.

DESCRIP. *Jacq. Fl. Austr. tab. 84. Hall. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c. Gmel. l. c. Villars. l. c.*

EPIPACTIS. Tab. 92.

Calyx triphyllus; foliis ovato - lanceolatis hirsutis, basi connatis. Corolla bilabiata: labio superiore erecto, brevissimo, stamina recipiente; inferiore integerrimo, lanceolato, carinato, sursum cavo; basi cymba deorsum gibba incipiente. Capsula ovata, trivalvis, hirsuta, carinata.

OBSERV. Planta hæc Orchidea, quam *Linnaeus* ad SATYRIA, *Hallerus* & *Alii* ad EPIPACTITES suas numerarunt, ob singulares fructificationis differentias ab aliis Orchidearum generibus, merito reveli, & in singulare genus transferri debet. Differt a SATYRIO *Linn.* & EPIPACTITE *Hall.* Calyce triphylo; corollæ labio basi deorsum gibbo, & capsula non torta, (*) Ceterum totus habitus alius est. (**)

LXXX. EPIPACTIS REPENS Tab. 93.

EPIPACTIS radice fasciculata; foliis petiolatis; spica secunda.

EPIPACTIS foliis petiolatis, ovato - lanceolatis, floribus tetrapetalis hirsutis. *Hall. bist. belv. n. 1295. Gen. orch. n. 6.*

EPIPACTIS REPENS. *Schrank. Flor. Bavar. n. 87. Schmidt. orch. p. 249.*

Satyrium (repens) bulbis fibrosis, foliis ovatis radicalibus, floribus secundis. *Linn. syst. —*

r 2

Habitat

---

*) Wenn die Frucht bei verwandten Pflanzen sehr verschieden ist, müssen die Gattungen getrennt werden. *Willd. Grund. der Kräut. S. 161.*

**) Auch auf die äußere Gestalt aller zu einer Gattung gehörigen Arten muß man achten. *Ebd.* S. 207. Bei Bildung einzelner Gattungen darf man nie die Mehrheit der Pflanzen — Unähnlichkeiten im Habitus aus den Augen verkehren. *Med. phil. Bot. II. Zest. p. 88.*

Habitat in montanis pinetis. Circa Thermas Carolinas; in Sylva Bohemica, &c. Floret Junio & Julio. *Perennis*.

OBSERV. Folia radicalia petiolo vaginanti instructa, ovata, acuta, trinervia reticulata; caulina sessilia, linearia. Cæterum nihil habeo, quod addam exacta descriptioni oculatissimi *Halleri*.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Jacq. Fl. austr. tab. 369.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 22. Flor. dan. tab. 812. Jacq. l. c. Gunner. Flor. Norv. tab. 6. f. 1.*

OPHRYS. Tab. 94.

Calyx pentaphyllus, coloratus; foliis duobus exterioribus, tribus interioribus, conniventibus. Corolla bilabiata: labio superiore brevissimo, stamina recipiente; inferiore magno, dependente, plano, postice, subcarinato. Germen sessile, obovatum trigonum, contortum.

LXXXI. OPHRYS SPIRALIS. Tab. 95.

OPHRYS bulbis aggregatis oblongis; spica spirali - secunda; calycis foliis interioribus coadunatis; corollæ labio indiviso crenulato.

OPHRYS bulbis aggregatis oblongis, caule subfolioso, floribus spirali - secundis, nectarii labio indiviso crenulato. *Linn. syst.* —

Epipactis bulbis cylindricis, spica spirali, labello crenato. *Hall. bist. belv. n. 1294. Gen. orch. n. 7.*

Serapias spiralis. Scop. Fl. carn. n. 1125.

Epipactis spiralis. Schmidt. orch. p. 242.

Habitat in pascuis gramineis montium. In Sylva Bohemica, & subalpinis Sudetorum. Floret Julio, Augusto. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi tres aut quatuor, teretes, fusiformes, æquales albidi.

Caulis strictus, subtriquetus, uno alterove folio vaginati vestitus.

Folia radicalia tria aut quatuor, succulenta lineari - lanceolata, basi vaginantia.

Spica longa, gracilis. Bractæ lanceolatæ, acuminatæ, germinibus longiores. Flores spirali - secundi, albidi, odorati.

Calycis folia tria interiora in canalem coadunata, longa, acuminata, duo lateralia libera.

Corollæ labium inferius basi subdepressum; demum dilatatum, subrotundum, ciliato - crenatum.

Fructificatio exactissime apud *Hallerum* designata.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Pollicb. bist. pal. n. 854.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 38. Flor. dan. tab. 387.*

LXXXII. OPHRYS LILIFOLIA. Tab. 95.

OPHRYS bulbo rotundo; scapo nudo, triquetro; foliis lanceolatis binis; calycis foliis dorsalis linearibus; corollæ labio integerrimo.

OPHRYS bulbo subrotundo, scapo nudo, foliis lanceolatis, nectarii labio integro, petalis dorsalis linearibus. *Linn. syst. — Villars bist. Dauph. II. p. 47.*

Epipactis foliis binis ovatis, bulbis piriformibus vagina cinctis. *Hall. in act. bel. IV. p. 120. n. 8.*

Helleborine bifolia radice ovali, cucullo sparso. *Hall. in Comm. Goett. 1751. p. 215. tab. 14.*

Habitat in paludosis turfosis montium Iseræ majoris fluvii, Auf der Iserwiese. Floret Julio. *Perennis.*

OBSERV. Bulbus rotundus albidus, tunicis diaphanis, ficcis, albidis, vestitus; subtus radix transversa in terram continuata; supra in vaginam diaphanam, ficcam, flaccidam, basi turgidam elongatus, scapum & folia cingentem.

Folia radicalia duo lanceolata, acutiuscula, erecta, late viridia, versus basim in vaginam albidam decurrentia, uninervia.

Spica laxa pauciflora. Bractæ minutæ, siccæ. Flores quatuor, ex viridi - flavescentes.

Calycis folia patentia, viridi flavescentia; duo exteriora angustissima linearia, interiora tria, oblonga, obtusa.

Corollæ labium erectiusculum, ovatum, integerrimum, sursum cavum, subcrenulatum, flavum.

Epi-

Germen curvum versus basim attenuatum.

DESCRIPT. *Hall. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. in comm. Goett. tab. 14.* exakte cum nostra planta convenit.

LXXXIII. OPHRYS PALUDOSA. *Tab. 96.*

OPHRYS bulbo rotundo; scapo nudo pentagono; foliis apice crenulatis; calycis foliis exterioribus reflexis; corollæ labio integro reflexo.

OPHRYS bulbo subrotundo, scapo subnudo pentagono, foliis apice scabris, nectarii labio integro. *Linn. fyst.*

Epipactis paludosa. *Schmidt. orch. p. 245.*

Crescit in paludibus, ad piscinas inter THYPHAS & ARUNDINES Circuli Pilsnensis circa Planam; rara. Floret Julio, & Augusto. *Pereanis.*

OBSERV. Nemo vitio vertat, ut observationem celeb. *Ebrbardi* huc ponam; quum in confirmationem dictorum sit.

Postamentum filiforme, semiunciale, & unciale.

Folia tria seu quatuor, ovata, alterna, apice crenulata, vaginis inferne postamentum, superne bulbum includentia.

Bulbis fructificans ovalis, postamento insidens.

Scapus nudus, ex apice bulbi, ad basim tantum folio summo paululum vaginatus.

Bulbus junior seu novus, ad basim bulbi fructificantis, foliis propriis involutus, vaginisque maternis circumdatus, cujus postamentum dein præcedentis in modum elongatur, foliaque explicantur, bulbus ipse autem anno sequenti scapum emittit, bulbumque novum parit. *Ebrb. Beitr. 3. Band. p. 70.*

Idem observatur in antecedente & sequente.

DESCRIPT. *Pollicb. bist. pal. n. 856.*

LXXXIV. OPHRYS MONOPHYLLOS. *Tab. 97.*

OPHRYS bulbo rotundo; scapo nudo, folio ovato; calycis foliis patentibus; supermo lato, cavo; corollæ labio integro.

OPHRYS bulbo rotundo, scapo nudo, folio ovato; nectarii labio integro. *Linn. syst.* —

OPHRYS monophyllos bulbosa. *Loefel. Fl. pruss.* 180. *tab.* 57.

Epipactis folio unico, amplexicauli, spica prolixa multiflora. *Hall. bist. belv.* n. 1293. *Orch. gen.* n. 9.

Epipactis monophylla. *Schmidt. orch.* p. 245.

Habitat in paludibus turfosis; ad Salinas Aufschowitzenses, Seidschützenenses; ad Kummern. Rara. Floret Junio & Julio. *Perennis.*

OBSERV. Bulbus ut in antecedente; pluribus tunicis laceris vestitus.

Scapus teres, firmus, pedalis, aphyllus.

Folium radicale unicum, ovatum, acutum, vagina inferne scapum amplexans.

Spica elongata multiflora. Bractæ minutæ. Flores parvi, viridescentes.

Calycis folia patentia, lateralia linearia, acuta; duo exteriora deflexa; interiora erecta; supremum multo latius reliquis, cavum cucullatum.

Corollæ labium inferius dependens, linguæforme, integerrimum obtusum, viride.

Germen subpedicellatum, arcuatum.

DESCRIPT. *Jacq. collect. vol.* 4. *p.* 340. *Hall. l. c.*

ICON. *Jacq. l. c. tab.* 13. *f.* 2. *Hall. l. c. tab.* 36. *Loefel. l. c. tab.* 57.

LXXXV. OPHRYS MONORCHIS. *Tab.* 98.

OPHRYS bulbo globoso, nudo; scapo subnudo; calycis foliis patulis; corollæ labio trifido: laciniis lateralibus transversis.

OPHRYS bulbo globoso, scapo nudo; nectarii labio trifido cruciato. *Linn. syst.* —

ORCHIS bulbo unico, subrotundo, labello cruciformi. *Hall. bist. belv.* n. 1262.

ORCHIS monorchis. *Cranz. stirp. austr. p. 478. Scop. Fl. carn. n. 1116.*

Monorchis, *Rupp. Fl. gen. 421. tab. 2.*

Epipactis monorchis. *Schmidt. orch. p. 246.*

Habitat in montanis pratis uliginosis Sylvæ Bohemicæ. Floret Junio, & Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbus unicus, globosus, nudus, solidus, albidus; supra fibræ radicales, simplices, teretes.

Scapus strictus, palmaris, teres, nudus; interdum folio vaginanti ornatus.

Folia radicalia duo aut tria, ovato - lanceolata, basi vaginantia.

Spica densa longa. Bractæ lanceolatæ, acutæ, germinibus breviores. Flores ex luteo virentes, oblique dispositi, nutantes, odori.

Calycis folia patula: duo lateralia interna basi denticulo notata, supremum ovatum, duo lateralia exteriora lanceolata.

Corollæ labium trifidum; laciniis lateralibus transversum in crucem positum, integris, obtusis; intermedia productiore, acuta.

Germen erectum ad florem in pedicellum incurvum attenuatum.

DESCRIPT. *Pollich. bist. palat. n. 857. Cranz. l. c. Hall. l. c.*

ICON. *Rupp. l. c. Hall. l. c. tab. 22. Flor. dan. tab. 102. Loefel. Fl. pruss. 184. tab. 61.*

ARACHNITES. *Tab. 99.*

Calyx pentaphyllus, coloratus, foliis tribus exterioribus, majoribus, duobus interioribus minoribus. Corolla bilabiata: labio superiore fornicato, brevi, stamina tegente; inferiore pendulo, magno, convexo, basi fovea cymbiformi exarato. Germen oblongum, rectum, fulcatum.

LXXXVI. ARACHNITES ALPINA. *Tab. 100.*

ARACHNITES bulbis ovatis; scapo nudo; foliis linearibus; calycis foliis conniventibus; corollæ labio ovato, utrique denticulo notato.

Ophrys bulbis ovatis, scapo nudo, foliis subulatis, nectarii labio indiviso obtuso utrique unidentato. *Linn. syst. veget.*

Ophrys radicibus indivisis; foliis linearibus; spica pauciflora labio inferiore ovato, utrinque unidentato. *Schrank. Fl. Salish. n. 51.*

Orchis radicibus subrotundis, labello ovato, utrinque denticulo notato. *Hall. bist. belv. n. 1263.*

Orchis graminea. *Cranz. stirp. austr. p. 480.*

Orchis alpina. *Scop. Flor. carn. n. 1117.*

Epipactis alpina. *Schmidt. orch. p. 247.*

Habitat in Sudetis in dem Teufelsgärtchen; in montibus Bavaricis, auf dem Innergefühd. Floret Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo, ovati, pallide flavescentes, supra radicati. Vagina radicalis truncata, albida, folia & scapum involvens.

Scapus strictus, firmus, teres, aphyllus, digitalis, in spica flexuosa.

Folia

Folia radicalia conferta, linearia, semiteretia, succulenta, longitudine scapi.

Spica laxa pauciflora. Bractæa germinibus longiores, lanceolatae. Flores flavo-virentes, semierecti.

Calycis folia tria exteriora ovato-lanceolata in galeam conniventia, viridia; duo interiora parva, subulata flava.

Corollæ labium superius breve, acuminatum; inferius ovatum, depressum, integrum, ad basin laterum denticulo notatum, flavum; ad foveam nudum.

DESCRIP. *Hall. l. c. Cranz. stirp. austr. p. 480.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 22. Flor. dan. tab. 452. Jacq. enum. Tab. IX.*

LXXXVII. ARACHNITES MUSCIFLORA. Tab. 101.

ARACHNITES bulbis subrotundis; scapo subnudo; calycis foliis interioribus linearibus, coloratis; corollæ labio inferiore trifido; lacinia media elongata emarginato-bifida.

Ophrys (myodes) bulbis subrotundis, scapo folioso; nectarii labio oblongo quadripartito; laciniis duabus mediis elongatis, lanceolatis. *Linn. syst. — Jacq. misc. vol. 2. p. 373.*

Orchis radicibus subrotundis, labello sericeo bifulco, brachiolis brevibus subulatis. *Hall. bist. belv. n. 1265.*

Orchis muscaria. *Scop. Fl. carn. n. 1114.*

Orchis musciflora. *Schrank. Fl. Bav. n. 75.*

Epipactis myodes. *Schmidt. orch. p. 248.*

Habitat in pratis montanis Sudetorum, montium Iseræ fluvii, montium Palatinatum versus. Floret Junio & Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo, oblongo-rotundati, albidi.

Scapus teres, erectus, spithameus, interdum folio vaginanti ornatus.

Folia radicalia, lanceolata, acutiuscula, lineata, ad basin vaginantia.

Spica laxa, rara. Bractæa lanceolatae, convolutæ, longitudine germinum. Flores pauci, remoti. (*)

*) Pulcherrimum naturæ spectaculum, ut, qui minus attentis oculis flores primum intueatur, facile credat, muscas culmo insidere. *Martusch. Enum. stirp. Siles. n. 867.*

Calycis folia tria exteriora patentissima, ovato - oblonga, obtusa viridia; duo interiora minora, filiformia, atropurpurea, erectiuscula.

Corollæ labium superius fornicatum, breve, obtusum; inferius magnum, dependens, convexum, atro purpureum holosericeum, transversim macula al-bida pictum, tripartitum: laciniis lateralibus linearibus, acutis; intermedia am-plissima, elongata apice emarginato - bifida, acuta.

DESCRIPT. *Jacq. misc. l. c. Hall. bist. belv. l. c.*

ICON. *Jacq. icon. rar. tab. 184. Hall. l. c. tab. 24. Gunn. Fl. norv. t. 5. f. 1.*

LXXXVIII. ARACHNITES FUCIFLORA. Tab. 102.

ARACHNITES bulbis subrotundis; caule folioso; calycis foliis patentibus; corollæ la-bio inferiore lato emarginato, ad foveam barbato; superiore rostrato.

Ophrys (Arachnites) bulbis subrotundis, scapo folioso; nectarii labio lato emargi-nato appendiculato. *Linn. syst. —*

Ophrys insectifera. *Pollicb. bist. pal. n. 358.*

Orchis radicibus subrotundis, labello holosericeo emarginato, appen diculato. *Hall. bist. belv. n. 1265. Gen. orch. n. 5.*

Orchis arachnites. *Scop. Fl. carn. n. 1115.*

Orchis fuciflora. *Scrunk. Fl. Bav. n. 74.*

Epipactis arachnites. *Schmidt. orch. p. 249.*

Habitat in pascuis herbidis depressis ad radices montium versus Palatina-um; in den Königschen Gebürg. Floret Junio & Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo rotundati, albi, farinosi.

--- Caulis teres erectus, semipedalis & ultra, foliosus.

Folia omnia lanceolata, acuminata, striata, basi vaginantia.

Spica flexuosa; rara. Bractææ lanceolatæ, germinibus longiores. Flores ex viridi atropurpurei, pauci, remoti.

Calycis folia tria exteriora latissima, oblonga, obtusa, ex patente reflexa, viridia; duo interiora, patentia, ovato-oblonga, obtusa, atropurpurea.

Corollæ

Corollæ labium superius fornicatum, rostratum, acutiusculum; inferius dependens, latissimum, ad latera reflexum, subtrilobum, emarginatum, atropurpureum; ad latera foveæ manifeste barbatum.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Poll. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 24.*

LXXXIX. ARACHNITES ANTHROPOPHORA. *Tab. 103.*

ARACHNITES bulbis subrotundis; scapo subnudo; calycis foliis conniventibus; corollæ labio inferiore prælongo, quadrifido: laciniis linearibus.

Ophrys bulbis subrotundis, scapo folioso, nectarii labio lineari tripartito: medio elongato bifido. *Linn. syst.*

Orchis radicibus subrotundis, spica longa, flore inermi, labello perangusto quadrifido. *Hall. bist. belv. n. 1264.*

Orchis anthropophora oreades. *Colum. ephebr. l. p. 320.*

Orchis anthropophora. *Schmidt. orch. p. 236.*

Incolit prata sylvatica subhumida, montana. Ad undas Moldavæ fluvii non procul Raditsch in der Duxowina. Rara. Floret Majo, Junio. *Perennis.*

OBSERV. Radix. Bulbi duo subrotundi, soliti, pallide flaventes.

Scapus pedalis teres, strictus, firmus, interdum folio lanceolato vaginanti instructus.

Folia radicalia, tria aut quatuor, basi vaginantia, lanceolata, acuta, lineata, quatuor digitos transversos longa, semiunciam lata.

Spica longa, palmaris, laxa, multiflora. Bractæ lanceolatæ, germinibus breviores. Flores ex purpureo flavicantes, graveolentes.

Calycis folia exteriora ovata, lata, obtusiuscula, apice purpurea, in galearum conniventia; duo interiora linearia, minora, purpurea.

Corollæ labium superius obtusum, breve; inferius longum dependens, perangustum, lateribus deflexum, quadripartitum: laciniis linearibus, intermediis productioribus. Fovea depressa, postice gibba, superius tuberculis duobus pubescentibus quasi clausa.

DESCRIPT. *Hall. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 23. Column. l. c.*

HELLEBORINE. *Tab. 104.*

Calyx pentaphyllus, foliis sub æqualibus. Corolla bilabiata: labio superiore brevissimo, erecto, fornicato, stamina recipiente; labio inferiore dependente, bifido. Germen ovatum, tertiusculum, sulcatum, pedicellatum.

XC. HELLEBORINE NIDUS AVIS. *Tab. 105.*

HELLEBORINE caule aphylo vaginato; calycinis foliis conniventibus; corollæ labio obliquo; laciniis recurvis; capsulis erectis.

Ophrys bulbis fibroso fasciculatis, caule vaginato aphylo, nectarii labio bifido.
Lin. Syst.

Epipactis aphylla, flore inarum, labello bicorni. *Hall. bist. belv. n. 1290. Orch. gen. n. 13.*

Epipactis nidus avis. *Schmidt. orch. p. 241.*

Epipactis radicibus fasciculatis, caule vaginis tecto; labio inferiore profunde bifido.
Scrank. Fl. Salis. n. 50.

Crescit in sylvis montanis umbrosis; vulgaris. Floret Majo & Junio *Annua.*

OBSERV. Plurimis inquisitionibus, tum in loco natali, quum in horto culta, radicem annuam esse censeo; & omni anno plantas e seminibus enasci. Aliam plantam, dubius pro nova specie proponerem, nisi affinitas omnium partium nimia, & habitus idem esset. Consideretur ergo pro sola varietate, est.

HELLEBORINE SUCCULENTA. *Tab. 106.*

HELLEBORINE caule aphylo vaginato; calycinis foliis conniventibus; corollæ labio integerrimo, concavo, apice erectiusculo.

Crescit

Crescit in montosis sylvaticis ad Thermas Carolinas , in dem schwarzen Wald. Floret Junio.

OBSERV. Tota planta ferruginea est. Radix fibris brevibus, teretibus, rectis, carnosis, fuscis, conglomeratim fasciculata, horizontalis.

Caulis erectus, teres, succulentus, semipedalis, aphyllus; foliis loco vaginis tribus, quatuor acutis apice deustis vestitus.

Racemus longus laxus, rarus. Bractæ germina non adæquantes, lanceolata. Flores fuscescentes.

Calycis folia ovata, acuta, in galeam conniventia.

Corollæ labium inferius concavum, basi latum, versus apicem attenuatum, obtusum, integerrimum, erectiusculum, apice inflexum.

Totus habitus, magnitudo, & color est HELLEBORINES NIDUS AVIS; differt tantum: Radice fibris brevioribus, spica laxiora, corollæ labio inferiore integerrimo.

DESCRIPT. HELLEBORINES NIDUS AVIS est apud *Hall. l. c. Pollich, bist. palat. n. 853.*

ICON. *Flor. Dan. tab. 181. Hall. l. c. tab. 37.*

XCI. HELLEBORINE CORALLORRHIZA. Tab. 106.

HELLEBORINE caule aphylo, vaginato; calycis foliis tribus superioribus erecto-conniventibus, lateralibus duobus deflexis; corollæ labio subintegerrimo; capsulis nutantibus

Ophrys bulbis ramosis flexuosis, caule vaginato aphylo, nectarii labio trifido. *Linn. syst.*

Corallorrhiza. *Hall. bist. helv. n. 1301. Gmel. Fl. Sibir. 1. p. 26.*

Corallorrhiza Neotia. *Scop. Fl. carn. 1134.*

Epipactis radice tereti, quaquaversus (etiam sursum) ramosa; caule vaginis adpressis; labio inferiore trifido. *Schrank. Flor. Salisb. n. 53.*

Epipactis corallorrhiza. *Cranz. stirp. austr. p. 464. Schmidt. orch. p. 242.*

Habitat in Sylvis montosis. Circa arcem Carlstein, St. Ivanum, St. Benignam, Thermas Carolinas, &c. Floret Majo, & Junio. *Perennis.*

OBSERV. Corollæ labium inferius valde variabile est ; quare in diagnosi *labium subintegerrimum* posui. Modo labium linguæforme planum, modo ad basim duobus tuberculis notatum ; modo trifidum, tunc obsolete lobatum ; hinc bifidum, illinc tantum emarginatum ; cæterum calycinis foliis semper brevius & obliquum est. Calycis folia lanceolata sunt, duo lateralia inferiora paulo angustiora, & ex patente deflexa. Racemus pauciflorus, laxis, floribus erectis, fructibus pendulis.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Cranz. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 44. Flor. dan. tab. 451. Gunn. Flor. norv. II. tab. 6.*

XCII. HELLEBORINE OVATA. *Tab. 107.*

HELLEBORINE caule bifolio : foliis ovatis ; calycis foliis conniventibus : supremo concavo ; corollæ labio inferiore lineari, bifido : laciniis obtusis.

Ophrys bulbo fibroso, caule bifolio, foliis ovatis ; nectarii labio bifido. *Linn. syst.*

Epipactis foliis binis ovatis, labello bifido. *Hall. bist. belv. n. 1291. Orch. gen. n. 12.*

Epipactis radice fibrosa ; caule bifolio : foliis ovatis ; labio inferiore bifido. *Schrank. Fl. Salisb. n. 82.*

Epipactis ovata. *Schmidt. orch. p. 243.*

Habitat in pratis pinguibus, & pascuis nemorosis humidis. Ad Thermas Carolinas ; in Sylva Bohemica : ad Reichenberg sub monte Jäschken copiosissime, Pragæ in monte Sion, St. Laurentii, &c. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix multis fibris teretibus, simplicibus, albidis conglomerata. Vaginæ duæ, oblique truncatæ, fuscescentes.

Caulis strictus, cubitalis & ultra, teres, infra folia obtusangulus, canaliculatus ; supra squamis tribus, quatuor acutis vestitus, pubescens.

Folia duo opposita, sessilia, amplexicaulia, ovata, nervis apice & basi confluentibus percurfa.

Racemus longus multiflorus, laxis. Bractææ minimæ acutæ. Flores flavo-virentes.

Calycis folia quatuor lateralia angustiora, acutiuscula incurva ; supremum ovatum concavum ; omnia in galeam connivent.

Corollæ

Corollæ labium inferius dependens, longum, lineare, apice in duas lacinias rectas, obtusas fissum, flavovirens, micans.

Capfulæ obovatæ,

Variat foliis ternis.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Pollich, bist. palat. n. 855.*

ICON. *Flor. dan. tab. 137. Hall. l. c. tab. 37.*

XCH. HELLEBORINE CORDATA *Tab. 108.*

HELLEBORINE caule bifolio: foliis cordatis; calycis foliis patentibus; corollæ labio inferiore lineari bifido; laciniiis acutus, expansis.

Ophrys bulbo fibroso, caule bifolio, foliis cordatis. *Linn. syst.*

Epipactis foliis binis, cordatis, labello bifido, postice bidentato. *Hall. bist. belv. n. 1292. orch. gen. n. 11.*

Epipactis cordata. *Schmidt. orch. p. 244.*

Habitat in Sylvis montosis, locis humidis. In Sylva Bohemica, & in monte Jaschken ad Reichenberg copiose. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix fibris longis teretibus, simplicibus fasciculata. Vagina lacera fusca.

Caulis debilis, gracilis, teres, digitalis, glaber, rufescens.

Folia duo opposita sessilia amplexicaulia, cordata, acuta, tribus nervis confluentibus percurta, atrovirida.

Racemus brevis, pauciflorus, rarus. Bractæ minimæ, acutæ, ruffæ. Petioli germine breviores. Flores viridi rubelli.

Calycis folia lanceolata, acuta, patentia, e viridi sanguinea.

Corollæ labium inferius dependens, lineare, ruffum, apice bifidum: laciniiis acuminatis expansis; interdum basi utrinque dente est notatum; sed hoc non in omnibus observatur.

Capfula subrotunda.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Jacq. collect. II. p. 265.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 22. Gunn. Fl. norv. 2. tab. 3. f. 6.*

SERAPIAS. Tab. 109.

Calyx pentaphyllus; foliis duobus exterioribus, tribus interioribus fursum conniventibus. Corolla unilabiata: labio ovato, emarginato, basi excavato. Germen oblongum contortum, pedicellatum.

☆ *Floribus pendulis.*

XCIV. SERAPIAS LATIFOLIA. Tab. 110.

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis lato - ovatis amplexicaulibus; calycis foliis ovatis extus villosis; corollæ labio cordiforme acuminato, longitudine calycis;

SERAPIAS bulbis fibrosis, foliis ovatis amplexicaulibus, floribus pendulis. *Linn. syst.*

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis amplexicaulibus ovato - lanceolatis; floribus pendulis; labio lanceolato. *Sebrank. Fl. Salish. n. 55.*

Epipactis foliis amplexicaulibus, ovato - lanceolatis, labello lanceolato. *Hall. bist. belg. n. 1297.*

Epipactis Helleborine. *Cranz. stirp. austr. p. 467.*

Epipactis latifolia. *Schmidt. orch. p. 250.*

Crescit copiose in Sylvis umbrosis montanis, Floret Julio, Augusto. *Peren.*

OBSERV. Caulis erectus, angulosus, bipedalis, etiam minor.

Folia alterna, basi vaginantia inferiora lato - ovata, obtusiuscula; superiora ovato - lanceolata; omnia basi vaginantia, multis nervis longitudinalibus confluentibus percursa.

Racemus longus, laxus. Bractæ lanceolatae, floribus longiores. Flores penduli, virentes.

Calycis folia ovata, concava, extus villosa, subconniventia.

Corollæ

Corollæ labium folia calycina non excedit.

Germina trigona pedicello debili infidentia.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Cranz, l. c. Pollicb. bist. palat. n. 859.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 40. Flor. dan. tab. 811. Gunn. Fl. norv. tab. 5. fig. 3 — 6.*

XCV. SERAPIAS MICROPHYLLA. Tab. III.

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis lanceolatis amplexicaulibus; calycis foliis glabris; corollæ labio acuto, superne lacerulato.

SERAPIAS microphylla. Radix fasciculata. Folia lanceolata, parva. Flores subpenduli. Nectarii labium acutum, acute carinatum, superne lacerulatum. Capsulæ farinose - pubescentes. *Ehrhard. Beitr. 4. p. 42.*

Habitat in sylvis montosis ad St. Ivanum, Carlstein, Thermas Carolinas, Floret Julio. *Perennis.*

OBSERV. Recte acutissimus Ehrhardus hanc a SERAPIADE LATIFOLIA distinxit. Nec cultura faciem mutavit.

Caulis est erectus pedalis, nec ultra, angulatus, versus racemum subvillosus.

Folia alternâ, disticha, lanceolata, amplexicaulia, brevi vagina instructa.

Racemus brevis, laxis, Bractææ lineari-lanceolatæ longitudine germinum. Flores subpenduli, secundi, viridi - purpurascens.

Calycis folia ovato lanceolata, patula, glabra.

Corollæ labium longitudine calycis, ovatum, acutum, superne ad latera lacerulatum.

Germina teretiusecula, subvillosa, breviori petiolo infidentia.

Tota planta antecedente in omnibus suis partibus minor est.

XCVI. SERAPIAS LONGIFOLIA. Tab. II2.

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis ensiformi-lanceolatis amplexicaulibus; calycis foliis patulis; corollæ labio plicato, subtililobo; lobo intermedio emarginato, calyce longiore.

SERAPIAS bulbis fibrosis, foliis ensiformibus sessilibus, floribus pendulis. *Linn. syst.*

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis ensiformibus; floribus pendulis; labio inferiore obtuso, longitudine calycis, margine undulato. *Schrank, Flor. Salisb. n. 54.*

SERAPIAS PALUSTRIS. *Scop. Fl. carn. n. 1129.*

Epipactis foliis ensiformibus, caulinis, floribus pendulis, labello obtuso, oris plicatis. *Hall. bist. belv. n. 1296.*

Epipactis palustris. *Cranz stirp. aust. p. 462.*

Habitat in sylvis montosis umbrosis, & in pratis sylvaticis udis. Floret Julio, Augusto. *Perennis.*

OBSERV. Caulis cubitalis erectus, angulosus, pubescens, purpureascens.

Folia alterna, sessilia, amplexicaulia, lanceolata, lateribus internis conniventia, ac subinde ensiformia.

Racemis longus, laxus. Bractearum lanceolarum acuminatarum germinibus breviores. Flores nutantes longius pedicellati, ex albido purpureascentes.

Calycis folia duo lateralia externa majora; omnia lanceolata, acuta, patula.

Corollae labium calyce majus latum, albidum, subtrilobum; lobo medio majore rotundato, plicato - undulato, emarginato.

DESCRIPT. *Follicb. bist. palat. n. 860. Hall. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 39.*

* * Floribus erectis.

XCVII. SERAPIAS ENSIFOLIA. Tab. 113.

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis ensiformibus, distichis; bracteis minutissimis; calycis foliis exterioribus erectis; corollae labio, calyce brevior.

SERAPIAS bulbis fibrosis, foliis ensiformibus distichis, bracteis minutissimis, floribus erectis: nectarii labio obtuso petalis brevior. *Linn. syst.*

SERAPIAS GRANDIFLORA. *Follicb. bist. pal. n. 861. Flor. dan. tab. 506.*

SERAPIAS NIVEA. *Villars, bist. Dauph. II, p. 52.*

SERAPIAS XIPHOPHYLLUM, *Elrb. Beitr. I, p. 185.*

SERAPIAS (*grandiflora*) radicibus fibrosis; foliis longé lanceolatis; floribus erectis; labio obtusiusculo, calycinis foliolis brevior. *Sebrank. Flor. Salish. n. 57.*

Epipactis (*alba*) caule folioso paucifloro, labello articulado, obtuso labro reflexo. *Cranz. stirp. aust. p. 460.*

Epipactis caule paucifloro, lineis obtusi labelli levibus. β . Foliis ensiformibus. *Hall. bist. belv. n. 1298.*

Epipactis ensifolia. *Schmidt. orch. p. 252.*

Habitat in sylvis montosis; circa Zbirow & St. Benignam vulgaris. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Caulis erectus angulatus, pedalis & ultra.

Folia alterna disticha, amplexicaulia, longa, lineari-lanceolata, lateribus sursum complicata, ac subinde ensiformia, erecta, striata.

Racemus laxis pauciflorus. Bractæ minutæ. Flores tres, quatuor, raro plures, albi. Interdum caulis terminatur flore solitario.

Calycis folia lanceolata acuta erecta, duo lateralia exteriora paulo majora.

Corollæ labium calyce brevius, erectum, acutiusculum, plicatum.

DESCRIPT. *Hall. l. c. Pollich. l. c. Cranz. l. c.*

ICON. *Flor. dan. tab. 506.*

XCVIII. SERAPIAS GRANDIFLORA. *Tab. 114.*

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis lanceolatis; floribus axillaribus erectis, calycis foliis erectis interioribus obtusis; corollæ labio calyce brevior, cavo, obtuso, erecto.

Epipactis caule paucifloro, lineis in obtuso labello levibus. Varietas latifolia, foliis ovato-lanceolatis. *Hall. bist. belv. n. 1298. α . ?* Icon nostræ plantæ similima.

Habitat in sylvis montosis. In Sylva Bohemica versus Palatinatum superiorem. Floret Junio, & Julio. *Perennis.*

OBSERV. Radix fibris crassis, teretibus, simplicibus, longis sordide flavescentibus constat.

Caulis semipedalis erectus obtusangulus, subtetragonus, durus, ad flores flexuosus.

Folia caulina vaginantia, ut infima solas vaginas turgitas forment; floralia sessilia, lanceolata, semisupinata; sensim minora & angustiora, ut suprema linearia vix germine æqualia sint.

Flores ex axillis foliorum sub subsessiles, ex omnibus Serapiadibus maximi, purpurei, erecti.

Calycis folia lata ovato - oblonga, erecta, duo exteriora acuta, tria interiora obtusa.

Corollæ labium latum, cavum, obtusum, plicatum, erectum, calyce brevius.

Germine trigona, pubescentia.

ICON. *Hall. l. c. tab. 41.*

XCIX. SERAPIAS LANCIFOLIA. *Tab. 115.*

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis ovato - lanceolatis, distichis; floribus axillaribus; calycis foliis erectis; corollæ labio emarginato, patulo, calyce brevior.

SERAPIAS bulbis fibrosis, foliis ovato - lanceolatis, bracteis longitudine capsulæ, floribus erectis, nectarii labio obtuso petalis brevior. *Linn. syst. veg.*

SERAPIAS LONCHOPHYLLUM. *Erb. Beitr. 1. p. 185. Schrank. Fl. Bav. n. 94.*

Epipactis lancifolia. *Schmidt. orch. p. 252.*

Habitat in sylvis montosis umbrosis. In Sylva Bohemica, subalpinis Sudetorum; circa Friedland, &c. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Caulis erectus flexuosus, angulatus.

Folia caulina, ovato - lanceolata, sessilia, erecta, disticha, semisupinata, striata, ut latus versus caulem respiciat; sensim minora; summa linearia recurvata, capsulis tamen longiora.

Flores ex axillis foliorum, remoti, pauci, obliqui, albi.

Caly-

Calycis folia lanceolata, acuta, erecta, apice carnea duo exteriora paulo latiora.

Corollæ labium obliquum, tribus lineis eminentioribus percursum, obsolete emarginatum; calyce brevius.

Capfulæ trigonæ, subsessiles

C. SERAPIAS RUBRA. Tab. 116.

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis ensiformibus, distichis; calycis foliis erecto-patulis; corollæ labio undulato, acutissimo; bracteis floribus longioribus.

SERAPIAS bulbis fibrosis; foliis ensiformibus, floribus erectis: nectarii labio acuto.
Linn. syst.

SERAPIAS radicibus fibrosis; foliis ensiformibus erectis; labio lanceolato: margine undulato. *Schrank. Fl. Salisb. n. 56.*

SERAPIAS LONGIFOLIA. *Scop. Fl. carn. n. 1126.*

Epipactis caule paucifloro, lineis acuti labelli undulatis. *Hall. bist. belv. n. 1299.*

Epipactis purpurea. *Cranz. stirp. austr. p. 457.*

Epipactis rubra. *Schmidt. orch. p. 253.*

Habitat in pratis montanis udis. Copiosissime circa Reichenberg & Friedland. Floret Junio, Julio. *Perennis.*

OBSERV. Caulis erectus, angulatus, fulcatus, interdum contortus, firmus.

Folia longa, lanceolata, acuta, lateribus sursum complicata, aut semisupinata, ac subinde ensiformia, sessilia, amplexicaulia, longitudinaliter striata, ac fulcata.

Racemus pauciflorus laxus, erectus. Bractææ lineares, floribus longiores. Flores erecti breviter pedicellati, purpurei, rubri, aut carnei.

Calycis folia lanceolata acuminata, erecto-patentia, purpurea extus pubescentia.

Corollæ labium lanceolatum, acutissimum, deflexum, margine & supra lineis undulatum.

Germina pubescentia.

Varietatem floribus pedicellis longioribus tenuibus instructis, ac subinde pendulis, in montibus ad limites Palatinatus observavi.

DESCRIP. *Pollicb. bist. palat. n. 862. Hall. l. c.*

ICON. *Hall. l. c. tab. 42. Flor. dan. tab. 345.*
